

ජ්‍යතක සංඛ්‍යාග්‍රහණය

විද්‍යාදය විශ්වවිද්‍යාලයාධිපති
පලන්නොරුවේ පත්‍රකීතා විමලධම්ම
සුවිරයන් වහන්සේ විසින්
ලියන ලදී.

කොළඹ

නරුණ බෙඟබ සංඛ්‍යාග්‍රහණය විසින්
මූල්‍යය කරවන ලදී.

සංස්කෘතික හටගුතු පිළිබඳ දෙපාත්මේන්තුව ගෙන්
නොමිලයේ බිජු දෙන ලදී.

නිවේදනය

නරුණ බෙංච යසිගමය මගින් පැවැත්වන බෙංච සිපුව විභාගය සඳහා ඉගෙන ගන්නා හිමියන් ගේ ප්‍රමාණයන් විසිය දැඟ පාර්ලිමේනා ධීම් උත්කාර්ථ වශයෙන් පිරු බෝධියන්ක් වටින දුයෙක් ලියා දුන මැනවයි එහි ගරු ලේඛම තැන්පත් ඒ. කුරුප්පු මැනීනාමේ අපට ආරාධනය කළය. ඒ ආරාධනයන් ඇපි මුදිහ වුම්ග.

කුඩා ලුමයින් ගේ ජූනය නො මෙරු බැවින් ඔවුනට තෝරුම ගත ගැකි ලිජිල් බසින් මෙය සම්පාදනය කෙලෙවු. මේ කරාවේ සිංහල ජාතක පොන ද වරියා පිටික අවවාච ද බලා ලියන ලදා. ඇතුළුමෙක් සම්පූණයන් වරියා පිටික අවවාච කරාව අනුව යෙනි.

මෙයේ මෙය සම්පාදනය කිරීමෙන් සම්පූණ ධම්පාමය කුගල යෙකන්ධියක් මා විසින් ප්‍රාන ලදී. එය මාගේ ආචාර්යාන්තම වූ පලන්නොරුවේ ග්‍රී විජයසුජාතාරාම විභාර ගෙවෙනි ආධිපත්‍යය උප්පා වදා මොල්ලිමාඩ ග්‍රී විමලන්ස්සාඩ්බ්‍රාහ්මන මහා සාම්ප්‍රදායන් වහන්සේ ප්‍රධාන අභින්විත් හින්වන්නු අනුමත්දන්ව නිවින් සැප ලබන්වා.

මිට,

පලන්නොරුවේ විමලධාම ස්ථාන.

2480 පොලොන් 15 දින,

1936 ජූනි 5,

විභාගය පරිවෙශයානයේ දි ය.

දැන පාරමිතාව

සස ජාතකය

සුවැන් නුවර කෙලෙඹී පුදුයෙක් මුද පාමොක් මහ සංඝයා වහන්සේට ඩියලු පරිජ්‍යාර සජයා ලා තමන් දෙර මාගැනී මලුවික් කරවා බුදු පාමොක් මහ සංඝයා වහන්සේ පවරා ගෙණවුන් මධ්‍යයේ රොම් ආසන පනවා වධා ගිලුවා පොයෙක් රූපයන් යුක්ත භෞත්‍යනය වලදවා, “සවාමීනි, සෙටන් කරුණ කොට විදළ මැනව්” දේ කියා මෙම ලෙසම යන් ද්‍රව්‍යක් පවරා දන් දි සන් වෙනි ද්‍රව්‍ය බුදුන් ප්‍රධාන කොට ඇති පන්සියෙක් රහනුන් වහන්සේට පිරිකර දුන්නේ ය. බුදු වළඳා අන්තයෙහි අනුමතවනි බණ විදුරණ ගේක්, “දුප්‍රසකය, තා සොම්නාස් විය යුතු ය. මේ දන් දිම් නම් පුරානන පණ්ඩිනවරුන් ගේ වංශානුෂ්‍ය වාන්තියෙක. පුරානනයේ තුවනැති පණ්ඩිනවරුන් සම්පූර්ණයට ආ යාචකයෙක් ගට ජීවිත පරින්‍යාග කොට නමන් ඇහ මස් දුන්නේ ය” දේ විදළ සේක. ඒ සිටු පුදුයා විසින්, “සවාමීනි, ඒ අයතු කැමැත්තෙමි” දේ ආරාධනා කළ කළේ ඇති අතින කාලට දක්වා විදළ සේක.

යට ගිය ද්‍රව්‍ය බරණයේ නුවර මූල්‍යදන්න භාජ රුජ්‍යා රුජ කරණ කළේ බෝධියන්කායෝ යා යොනියෙහි. ඉපිද වනායේ වසනි. ඔහු ගිදිනා වනයට එක් දිගාවක මහා පරින්‍යායක, එක් දිගාවක වනයක, එක් දිගාවක ගැහැක, සය පණ්ඩිනයන්ට වුදුරකා, දිවිලකා, මස්කාවකැ දේ ගහළවෝ නිදෙනන්ක වෙනි. මොහු සනර දෙන තමන් ගොදුරු කන තැනින් ගොදුරු යොයා ගෙණ කා දය ද්‍රව්‍යින් දය ද්‍රව්‍ය එක තැනකට පැමිණ මේනිර කරා කරන්නායු ය. ඔවුන්ට සය පණ්ඩිනයන් වහන්සේ, “ඡමිබා යහළවෙනි, දන් දෙව, සිල් රකුව, පෙශෙවස් වසව” දේ අවවාද වශයෙන් ධම් දේශනා කරණ සේක. මහු තුන් දෙන ඔහු ගේ අවවාද පෙළිගෙන වන ලැඟුවට වැද සුවයේ ගිදිනාය. මෙසේ විසන කළ එක් ද්‍රව්‍යක් බෝසනාලන් ආකාශය බැලුවායු පිරිණු සඳ දැක සෙට පොහාය ද්‍රව්‍ය යයි නියම

දැන අනිකුත් තුන් දෙනාට “සේට පොලොය ද්වය ය. තෙපි තුන් දැන සිල් සමාඛන්ට පෙශවයි ගුවුව. සිල්වන්ට සේට දුන් දහෙහි විප්‍රාක් ඉතා මහත. එයේ ආහාරයක් දන් දි ලව” යි වදුල සේක.

බහු ගිවිස තමා හිදිනා තැන යැනමි දෙවන ද උදායනම් මෝකාවානේ ගොදුරු සොයා ගහ ඩිස්සේ ගියහ. එලේලේ ම එක් බිඳී වැද්දෙක් රේමස් සන් දෙනෙකු බාගෙන වැලක අලුණ ගෙණ ගහ වැලි සාරා යට ලා පියා වසා ගහ පාන බිඳී බාන පිණිස පලා ගියේ ය. මස්කාවා මාංශ ගන්ධය ආස්‍රාණය කොට වැලි සාරා පියා මස් වැලක් ඇතුළු දි ඇරශෙන “මෙ මුළුන් හිමි කෙනෙක් ඇරශන මැශැවූ” යි තුන් විවක් අඩා හිමි කෙනෙකු නො දැක එය ගෙණවුන් තමන් විසන තැන තබාලා වෙලා ආ කළ කමි” යි සිනා තමන් ගේ ශිලය ආවර්ණනා කොට උන්නාහ.

සිවලාණෙක් ගොදුරු සොයා ගියාපු එක් ක්පෙනු පාලකයෙකුගේ රුක්වල පැල එල්වා තුම් බැඳුපු කරවල විකක් ද ගොයකු ද එක් දී ගෙධියක් ද දැකළා මේ තැම හිමි කෙනෙක් ඇද්ද දි තුන් එවක් අඩාලා හිමි කෙනෙකුන් නො දැක දී ගෙධිය එල්වා තුම් උරය කර එල්වා ගෙණ කරවල ගා ගොයා අනින් බැහැගෙන හිදිනා වන පැහැද තබා “වේලා ආ කළ කමි” යි සිනා ශිලය යදහන් කොට පුහ්‍යාහ.

විදුරාගණ්න් වනඟය උගාස් ගොදුරු සොයා මේ අඩ පොකුරක් ගෙණවුන් ‘වේලා ආයන්න ප්‍රි කළ කමි’ යි සිනා සිල් යදහන් සොට පුහ්‍යාහ.

බෝසනාලන් ‘වේලා ආ කළ කමි’ යි සිනා හිනන පුහක් ගෙණවුන් තමන් වහන්යේ විසන තැන තබා ශිලය ආවර්ණනා කොට වැදුහාන් යේක. ‘ඉදින් ඇද මා යම්පයට යාවකයෙක් බඩ සාහිනි කියා ආ නම් උට මා කන තන කන්ට කියන්ටන් නො පිළිවනා. මාගේ භාල් තෙල් උප වූ කියිවක් නැතැ. මාගේ ඇහ මස් එපුව දන් දෙමි’ යි සිතු සේක. ඔහු ගේ ශිල තෙපැන් ගෙහුයා ගේ පාණ්ඩුකම්පිල ගෙණලාගනය උපු විය. ගෙනුයේ මේ කිමෙක් ගේ ගො දි බැලුවාපු ඒ දැක යය රැඹුරුවන් පරික්ෂා කෙරලි සිනා අවුන් පළමු මස්කාවන් වසන තැනට ගොයින් සිවියාහ.

මයිකාවන් විසින් 'බමුණ කුමක් නිසා ආයද් ද' යි කි කළේ, 'පණ්ඩිනයනි, යම්හම ආහාරයක් ලදීම නම් නුති වහන්සේ සේ ම මමන් ජේව ගෙන බණියර රකින්නෙම් එව දේ කිහි. යහපත මම නොපට ආහාරයක් දෙමි' කියා, 'එම්බල බමුණ, අනුන් විසින් දියෙන් ඇර්ගෙන ගොඩනගන ලද උරුමසුන් යන් දෙනෙකු ලදීමේ. ඒ මට ආහාරය පිෂීය තිබුණයේ ය. ඒ තොපට දෙමි. අනුහව කොට පෙළගවස් රකුව්' යි කිහි. ඒ අසා ගැන මූහ්මේනයෝ කියන්නාපු උදායන වන්නේ ය. පසුව එන්නෙම් එවද්' යි තිවලා සම්පූර්ණ ගිසිග. උන් විසිනුද බමුණු සිටියේ 'අයි ද' යි කි කළේ, පණ්ඩිනයනි, ආහාරයක් ලදීම නම් ජේව ගෙන මටන් මූහ්මේනයිය රකින්නෙම් එව ද' යි කිහි.

උයින් කියන්නාපු, 'එම්බා, මම ටිවලා ආකල කම් පිනා කුමුරක් රකිනා, ගොවියෙකු පැල නුවු බැඳුපු කරවල මසුන් දෙනානෙකු භා මෙසේ ම පැලපු ගොයෙකු භා ද ගෙධියක් භා ගෙනවුන් තිබුණයේ ය. ඒ දෙය අනුහව කොට සිල් සමාජන්ව මම ඉතා රම්‍ය වූ වහනයනි සිත්කළ රුකක් මූල හිද මූහ්මේනයිය රකුව්' යි කිහි. බමුණු 'නව උදායන වුව' පසුව එන්නෙම් එව ද' යි වුරුරා සම්පූර්ණ ගියේ ය.

උන් විසිනුන් 'බමුණ, කුමක් පිෂීය සිටියද් ද' යි කි කළේ. එලය ම පණ්ඩිනයනි! ආහාරයක් ලදීම නම් වමන් පෙළගවස් රකින්නෙම් එව ද' යි කිය. 'එම්බල බමුණ, මා ගෙන ආ මේ අඩියයක් ඉතා මධුර රස ඇත්තේ ය. තොපි අනුහව ලකාට සිල් සමාජන් ව මෙ රම්‍ය වූ වහනයේ කැමති රුකක් මූල මෙණදම් පුරව්' යි කිහි. 'නව උදායනය, පසුව එන්නෙම් එව ද' යි කියා පණ්ඩිනයන් සම්පූර්ණ ගියේ ය.

උන් වහන්සේ විසින් 'බමුණ, කුමක් නිසා සිටියද් ද' යි කි කළේ, පණ්ඩිනයනි, යම්හම අහරක් ලදීම නම් මමන් පෙළගවස් වයන්නෙම් එව ද' යි කිහි. ඒ අසා බොධියන්කියෙක් මහ යොවනයට පැමිණ, 'බමුණ, අහර යොයා මා සම්පූර්ණ ආ ගමන ඉතා යහපත, අද මම පෙර මා විසින් නුළුන් විරු දානක් කට දෙමි. තොපි වනාහි ජේවන තැනැන්නන් ගෙධින් ප්‍රාණවධ නො කරන්නා එව' ද, තොපි දර කඩා රස කොට ගිනි මොලවා අහුරු බස්වා මට කියාලව්. මම මාගේ ගැටිරය නට දිලා අහුරට පැන පියෙමි. මාගේ

ගරිර මාගය කරම් ගිය කළ ආනුහව කොට පියා මහත දම කරව' යි ඔහු භා කැවේව වදුරණ සේක්, 'ප්‍රමිල බමුණ, තට දී ලන්ට මාගේ උදු මූ.. යාල් තෙල් ආදි දි කිසිවත්තා නැතු. මා ගින්නේ පැලුහි ගිය කළ මාගේ මේ ආනුහව කොට මුළුවයිය රෙක මේ වනයේ වයව' යි වදුල සේක.

ංගුහයෝ ඔහුගේ බස් අයා තමන්ගේ ආනුහාවයන් අනුරු රයක් මට්ටා ටොයා බෝයනාගන්ට 'ගිනි මොලවා ආනුරු බස්වාලිල්' යි කිහි. උන් වහන්සේ යැහැලි හිඳිනා තිනත් යහනින් නැගි සිටි ඇදි යම් කිසි ගින් වූ සත්ත්වලකනෙක් ඇන් නම් බහු නො මියෙන්වා දි සිනා තුන් විවික් කිලි පොලා පියා තමන් ගේ සියලු ගරිරය දා මුබයෙහි පැමිණෙක්ට දි අධිජ්‍යාන කොට ලා පිසුම් ගබකට පැහැ පියා සතුවේ පුන් රාජ ගංයයකු මෙන් සතුවු සින් ඇත්තිව ආනුරු මුදුනට පැනපු සේක.

ඒ ගිනි වනාහි එහ බෝයනාගන්ගේ ලදාමේකුප මාගුයකටන් උෂ්ණකාරයක් කළ ආනුහුනුයේ ය. සිම ගෙකට වන්නා සේ සියලු ගරිරය සිඩිල් මුදේ ය. මාගේ ගරිරයයන් එක් තෙයකුන් පුහු කොට පිය ආනුහුනුයේ ය. මෙ කිමෙක් දු' යි වදුල සේක.

'පණ්ඩිනයෙනි, මම ඉළුත්මෙයක් නො වෙමි. ගනු දේවන්දුයා ය. දන් තුඩි විමසන පිළිස ආම්' කිහි. මහ බෝයනාගණ් වදුරණ සේක්, අනුයෙනි, තෙහි සිවුව, තොප කඩා මේ සියලු ලෙස්ක වාසිපු එක්වන් දන් දීමෙන් මා, පරදචාලිය හෙන්හෙන් නැති. යමික් මා නො දෙනි යන්නාක් කවර කොහොක් කියද්දු' යි මහ බෝයනාගණ් ඩිංග ආද කළහ. ඉක්බේනි ගනු දේවන්දුයේ සය පණ්ඩිනයන් වහන්සේ තිරිසන්ව කළා වූ අරුමය මේ හඳ කළේපය මුළුල්ලෙහි සියලු යන්ත්වයන්ට ප්‍රකාශව පෙනෙනු මැහැවැයි ආර්ථනාකුට පරීතය තමන් ආනුහාවයන් මිරිකා පියා රස ඇරුගෙන වන්ද මණ්ඩලයෙහි සය රුපය ගැඳ බෝධිසන්ත්වයන් ව්‍යඩා ගෙනාවුන් ඒ වන ලැහැබේ අප්‍රේන් තිනත් ඇත්තිරි පිට් වඩා තිදුවා ලා තමන් ගේ දිව්‍ය ලෙස්කයට ගියහ. ඒ පණ්ඩිනවරු සතර දෙනා පමිග එක්සින්ව අවසිල් නො කඩ කොට රෙක කම්මු පරිද්දෙන් යෙහිසු වූහ.

පුදුරජාණන් වහන්සේ මේ ජාතිකය ගෙන හැර දක්වා වදරා වනුරායා සහ ප්‍රකාශ කොට ජාතිකය නිමවා වදල සේක. ධෙළු දේශනාවගේ කෙළවර සියලු පිටිකර දීන් සිවු ප්‍රාගා යෝච්චන් එලයෙහි පිශිෂේයේ ය.

‘ එම්බා මහතෙනි, එ සම්යෙහි මස්කාවා නම් දීන් ආනන්ද සේවිරතයා ය. එ සම්යෙහි සිගාලයා නම් දීන් මොඳුගැලුෂයායන සේවිරතයා ය. එ සම්යෙහි වදරා නම් දීන් ගාරිපුළු සේවිරතයා ය. සය පූජ්චිතයා නම් තුළ වූ මේ ම ලටදු’ යි නමන් වහන්සේ දක්වා වදල සේක.

සිලු පාරමිතාව

සංඛ්‍යාල ජාතිකය

නව ද උක් සම්යෙහි නිලද්දුරු පුදුරජාණන් වහන්සේ දෙවරම වෙහෙර වැඩ වසන සම්යෙහි පෙනෙන් විසින් අරහායා මේ ජාතිකය වදල සේක.

යට ගිය ද්‍රිය රජුග නුවර මගධ රජුරුවන් රාජ්‍යය කරන සම්යෙහි අප මග බොසනාංගස් රජුරුවන් අඟ මෙහෙසුන් කුස පිළිසිද උපන්නාපු ය. ඒ කුමාරයන්ට දුරුලයාධ යයි නම් තැකුහි. කුමාරයා වැඩිවිය පැවැත් තක්සලා නුවරට ගොයේ දියාපාමොක් ආවාරින් සම්පෙන් ඕල්ප ඉගෙන දෙමිවියන් දුටි. මිය රජුරුවාට් ප්‍රතිශ්වර්තින් රාජ්‍යයෙහි අභිජනක කොට යාම්පි ප්‍රාග්‍රහ්‍යවන් පැවැත් උයනෙහි වසන්නාය. බොධිසත්ත්වයා ද්‍රිය තුන් විවක් මිය නාපයන් වෙනව ගොස වැද උන්නාහ. එ කළ නාපයන්ට මින් ආහ සන්කාර උපනා. ඒ ආහ සන්කාර පලිබොධය නිසා කිසුනු පිටියම් පමිණවන් කොට ගා නොහි ප්‍රතිශ්වර්තින්ට නො කියා ම සංඛ්‍යාල විලෙන් නිකුම්මුණු ක්‍රියාලෙන ගහ සම්පෙන් වනුන පරිනිය නිසා පන්දලක් කොට වෙළයලීන් කිසුනු පිටියම් කොට පස්වාහිය අභිව සමාපත්ති උපදායා වසන්නාහ. ප්‍රත් රජුරුවේ මියාගන් ගිස අන නො දාන එරපුරුෂයන් යවා යොයා අසවල්

තැන සිටිනි දේ අසා සහඩරිවරින් අයපුවට නික්මුනාය. එ කල සංචිතපාල නා රෝපුරුවේ පිරිස් හා සමග තාපසයන් ගෙන් බැඟ ඇස්ථින් සිට එන රෝපුරුවන් දූක වැද සමු ගෙන ගියහ. රෝපුරුවේ පියාණන් වැද සුවදුක් විවාරා මේ රෝපුරුවේ කැවුරදුදී විවාහ. උ තුමු සංචිතපාල නම් නා රෝපුරු කෙනෙකු දේ කිහ. බෝධිසත්ත්වයේ නාග හවනය කෙරෙහි ලොග උපද්‍රව කිප ද්‍රව්‍යක් එහි වැඩ තාපසයන්ට හික්ෂාව දෙවා සිය තුවරට අවුදින් තුවර සහර දෙරවුවෙහි දන් හල් සතරක් කරවා මුළු අඛධිව අලපුම්න් මහ දාන් දී ආපු කෙපුවර සංචිතපාල නා රෝ වුහ.

නා රෝ ව උපන් බෝධිසත්ත්වයේ කල් යාමකින් නාග සම්පත්තියහි කලකිරී මතුප්‍රාන්මහාචාර්ය ප්‍රාස්ථිනය කොට පෙළගෙවයි වසති. නාග හවනයේ වසන්නා වූ ඔහු ගේ ගිලය තේමදේ. එ හෙයින් පාග හවනයන් නික්ම කණ්ඩපෙන නදිය සම්පයයි මහ මිට් ද පදික මිට් ද අනරෙහි එක් තුවස්ක් වෙළාගණ පෙළගෙවයි සමාදන් ව ‘මාගේ සම් මස් ආදිය ප්‍රායෝග්‍රහය ඇති කෙනෙක් ඇර ගැනීන්වා’ දේ තමා ගේ ගරිරය දන මූලියෙහි වියදම් කොට හොටිනි. පැලුවිය දනාග හවනයට යති. එක් ද්‍රව්‍යක් එයේ සිල් ගෙන බෝධිසත්ත්වයන් හොත් කලේහි ගොජ ප්‍රාග්‍රාමෝ සොලුයේ දෙනෙක් මිය ගෙනෙමහි’ දේ ආපුධ ගෙන වනයට ගියාපු කිසිවක් නො ලැබේ නික්මුනාපු තුධිය මතුවයි හොත්නා වූ බෝධිසත්ත්වයන් දූක අද අපි සාවෙකු පමණ ද ගො ලදිම්. එයේ හෙයින් මොපු මරා කම්හ දි දිනා ‘මේ තෙමේ ඉනා මහන් ය. අල්වා ගැනීමට ගිය කල පලා යන්මන් ය. එයේ හෙයින් හොත් තැනැදි ම උල්වලින් ඇනා දුළුල කොට අල්වා ගැනීම්’ දේ උල්හර ගෙන සම්පයට ගියහ. එ කල බෝධිසත්ත්වයන්ගේ කද ඔරුවක් පමණ මහන් ය. වටකොට තබන ලද සමන් මල් දමක් බෙදා ය. ඇයේ ඔලිද ඇට බෙදා ය. හිස බෙදුවද මල් බෙදා ය .

බෝධිසත්ත්වයේ එන සොලුයේ දෙනාගේ පද ගැනීය අසා දරණ තුළින් හිස ඔසාවා අද මාගේ මනෙරුපය පිරුණේ ය දි තමා දන මූලියෙහි පිරිනමා ‘මාගේ ගරිරය උල්වලින් ඇනා තුවු කුඩා කරණ කලේහි ද ඇයේ දල්වා නො බලුම්’ දේ අධිශ්චාන කොට හොත්න් ය. එ කල ඔහු සම්පයට ගොයේ නාගුවෙන් ගෙන ඇද, බිම හොලා

නිපුණු උල්වලින් අට තැනක විද කටු සහිත වේචුලක් ඒ සිදුරුවල දමා අට තැනකින් තබා ගෙණ මගට පිළිපත්හේ. හිස එල්ලේ නීම තැපයි. එයින් මාත්‍රයෙහි දමා උලින් නායා විද ලෙඛුවක් දමා කත් කෙළවර එල්වා සියාවා ගෙණ යනි. බෝධිසත්ත්වයන් නායාවානයෙන් මේ මග පොලුව ද ද්‍රව්‍යන්නට ගැකි නමුන් සොජ පුනුයන් කෙරෙහි නො කිවියා.

එයේ ගෙණ යන කළේ මේයුලු තුවර වැඩ ආලාර නට කෙළුවෙයක් පන්සියයක් ගැල් පටවා ගෙණ සැඳ වාජනයෙක හිද එන්නේ ඒ භාජ පුනුයන් බෝධිසත්ත්වයන් ගෙණ එන්නවුන් දක කුමිකට ගෙණ යුතු දැයි විවාරා මස කනු මිනිය යයිශ්කි කළේහි ගැල් අභා ගොනුන් යොලුස් දෙනෙකක් ද, පත පත මුසුරන් ද සියල්ලට ම භඳා පොලෝනා පිළි ද, ඔවුන් ගේ භාය්‍යාවන්ට වස්ත්‍රාභරණ ද දි නාග රාජයා මුද හරින්නට කිය.

බෝධිසත්ත්වයේ ද නාග ගොනායට ගොයේ කළේ නො සවා මහන් පිරිවර සම්ග ආලාර කෙළුවේ පුනුයා සම්පයට ගොයේ නාග ප්‍රවනයෙහි. යම්පත් වෙන්න කොට කෙළුවේ පුනුයා කුදාවා ගෙණ ගොයේ නාග කන්‍යාවන් නූන් සියයක් සහිත මහන් ගැපන් දී දිව්‍යය කාමියන් සන්නර්ජ්‍යය කෙළල් ය. ආලාර කෙළුවේ පුනුයා ද එක අවුරුද්දක් වැය මම වෙළවනු කැමැත්ත්තෙම් සි නා රුතුරුවින්ට කියා එයින් ගිවෙන් ප්‍රමද්‍යාවට ගොයේ පැවැති ව බෝජ්‍ය කාලයක් වායා කොට වාරිකාවෙහි ගැඹුරෙන්නේ බිරුණුයට පැවැතියා. එහි දී බරණයේ රජ පැලීණ ආවාර සම්පත්ත්වෙයි පැහැදුවන් හෙත් වූ භාග සම්පත්ත්විය හැර දමා කුමක් නිසා පැවැති වූයේ දැයි වේචුලේ ය. වැද්දන් ගේ අතින් සඩ්ප්‍රිං නා රුතුරුවින් මුද හැරිමෙහි පවන් සියලු ප්‍රවාන්ත්ව රජහට කියා එහි ම වැය බිජාලාව උපන්හේ. බෝධිසත්ත්වයන් වහන්යේ ද දිවි ඇති නාක් පෙහෙවයේ වැය දෙවි ලෙව උපන්හේ. රජ තෙමේ ද දානාදි පින්කම් කොට කම වූ පරිද්දන් ලිය පරෙලුව ගියේ ය.

එ සමයෙහි ආලාර තෙමේ ගාරිපුනු ස්ථාවර ය. බරණයේ රජ ආනන්ද ස්ථාවරයේ ය. සඩ්ප්‍රිං නා රජ මුද වූ මම එහි දැයි වදුල් සේකා.

නොක්බම්ම පාරමිතාව

මතාදේව ජාත්‍යකය

නම් ද වූදුරජාණන් වහන්සේ නොක්බම්ම පාරමිතාව අරහසා මට් ජාත්‍යකය වූදුල සේක.

යම ගිය දච්ච විදෙහ රාජ්‍යයෙහි මියුදු තුවර ලබාදෙම් නම් රෑපුරු කෙනෙක් දැඟාප බිමියන් අලකාපය තොටී ටැලිපිට ව රාජ්‍යය කරන්නාගු ය. ඒ රෑපුරුවේ සුවාසු දහයක් අවුරුදු කුමාර සුවාසු දහයක් අවුරුදු එක රාජ්‍යය තොටී බොහෝ කළේ යටු එකක් දහයක් අවුරුදු එක රාජ්‍යය තොටී බොහෝ කළේ යටු එකක් දහයක් කපුවා ‘යාථ කපුවා, යම් දච්ච මා ඉස පැසුනු කෙසක් දුටුයේ වී නම් එ දච්ච මට කියව්’ යි කිවි ය. කපුවාන් බොහෝ කළක් යටු එකක් දහයක් රෑපුරුවන්ගේ අදාන් වන් කෙසේ අනුමත නර කෙන්දක් පෙනෙන්නාන් ය ය කිය. ‘එනයේ වි නම්, යන්ද කපුවා, නර කෙස උදාය මා අන්ලංහි තබව්’ යි කි කළේ රෑන් අදාවන් නර කෙස උදාය රෑපුරුවන් අන්ලංහි තැබීය. එ යම්යෙහි රෑපුරුවන්ට සුවාසු දහයක් අවුරුදු ඉතිරිව සිටියයේ ය. එයේ වී නමුන් පැසුනු කෙස දැකළා එ මාත්‍යරාජය අවුන් සැලීපෙනෙහි සිටියාක් මෙහ් ද, තමන් ගිහිගත් පෙන්සලකට වන්නාක් මෙන් දැයි සිතාමින් සාම්ලීයට පැමිණ තුම් තමන්ට අවධාර කරන්නාගු. “අද වූ ලබාදාවයෙනි, ඉස නර නැගෙන තුරුන් කෙලෙසුන් ඇර මිය න්‍යුත්‍යුවාගු ද? තොප සයේ අභ්‍යන්තරානු” යි තමන්ට තින්ද කළාගු ය. මෙයේ රෑපුරුවන්ට නර කෙසේ හැ වූ නියාව කළුනා කරන් කරන් ඇත්තේ අභ්‍යන්තරයෙහි දහ වූදු ගා, යකළ ගිරියෙන් ඩා වූතිරෙන්නාට පටන් ගන්නේ ය.

එ මීලෙහි රෑපුරුවේ ‘අද නික්ම ඔහන් ද්‍රු කරන්නාට වට්තන්ය, යි කපුවාට ලක්ෂයක් එස්තු උපදින ගෙවීමක් දී ප්‍රධාන ප්‍රාන්ත වූ රාජ කුමාරයන් කැදාවා, ප්‍රති, මා ඉස පැසුනු කෙසක් ප්‍රාන්ත විය. එයේ හෙයින් මෙ මෙශ්‍ය ගියෙයි. මා විසින් මනුප්‍ර ලෝකයෙහි අනුගම කළමිනා සම්පත්තින් අනුහව කරන ලද්දදේ ය..

දැන් දිවය සම්පත්තින් අනුගම කරන්නා කැමුත්තෙලි. එසේ හෙයින් මහන වන්නට දැන් ම කළු වන්නේ ය. නෙමි මේ රාජ්‍යය පාටි ගනුවේ. මල මහනට මධ්‍යමේ නම් අමු උයන් වැය මහන දී කෙකුරුමේ දී කිවූ ය.

මෙසේ මහනටතු කැමුත්තා වූ රෘෂ්පුරුවින් කර අමාත්‍යයෝ එලුම්, සාම්ප්‍රදායි, නුත් වහන්සේ කටර කාරණයකින් මහන වන යෙක් දු' දී විවාහුලුව් ය. රෘෂ්පුරුවින් පැයුහු මකය අනින් ගෙන අමාත්‍යයන්ට තමන් මහන වන කාරණය කියන්නාපු ප්‍රථම වයස ය, මධ්‍යම වයස ය, පැවතීම් වයස යයි කියන ලද දැන් වැයස ම නාසන ශෙයින් වයස පැහැර ගන්නා වූ මේ පැයුහු මකය මාගේ හිස අව ගක්න් ය. හිස නර කෙසේ අවගන් විට ම මරණය අවුන් නළල් තෙකුලති සිටියා නම් වෙයි. නර කෙසේ නම් යම් රෘෂ්පුරුවින්ගෙන් එම් දෙව දුනයන් එන්නේ ය. එසේ හෙයින් ඇද ම මේ මහන වන්නට කළු වන්නේ ය' දී අමාත්‍යයන්ට කියා ම දිවය ම රාජ්‍යය හැර යාමි ප්‍රව්‍යුත්සාවෙන් පැවැත්වා මධ්‍යමදාව් නම් අමු උයන් විවෙසුම්න් පුවාසු දාසක් හ්‍රිරුදු මූල්‍යලේඛි මෙමු, කරුණා, මුදිණා, උපක්පා යයි කියන ලද වනුරුවිධ චුජ්මලිහාර භාවනා කොට හො පිටිහුණා වූ ධ්‍යාහායෙන් ගොස් මුළුම් ලෙස්කයෙහි ඉහිද නැවත එයින් වුනව අවුන් මිපුලු නුවර ඉහිද පසු බෙදානා වූ තමන් ගේ විශය ගළපා එම අමු උයනායි දී මහනට මුහුම් විහාර භාවනා කොට නැවත මුහුම් ලුණ්නාපු ය.

භාස්නා වූ බුදුරජායන් වහන්සේ, 'මහනෙනි, සම්භ්‍යයෝ මි බිජික්ලන් නික්මුනාව් දැන් මතු නො වෙති. පෙරන් නික්මුනාව් රේදු' දී මේ ධිම් දේශනාව ගෙන භැර දක්වා විද්‍යා වනුරායකි සත්‍යය ප්‍රකාශ කළ සේක.

වනුයේසනා ධිම් දේශනාවල් කෙකුලටර ඒ ගික්පුන් වහන්සේ අතුරෙන් සමහර කොනෙකුන් වහන්සේ සය්වාන් පෙනෙලති පිශිවේ සේක. සමහර කොනෙකුන් වහන්සේ සකාදාගාමී එලුයෙහි පිශිව යේක. සමහර කොනෙකුන් වහන්සේ අනාගාමී එලුයෙහි පිශිව යේක. මෙසේ බුදුරජායන් වහන්සේ අනින කරාවන්, වනිමාන කඳාවන් දෙක එක්කොට සහ්යි ගළපා එම මධ්‍යමදාව ජානකය නිමවා වයුලු සේක. එ සමයෙහි කපුවා නම් දැන් මේ ආනන්දයෝ ය.

ප්‍රධාන පුතු නම දැන් මේ රාජුලයෝ ය. මධ්‍යදෙව රජ්පුරුවේ නම තිලංගරු සම්බුද්ධ රජ වූ මම ම වේ දැඩි නමන් වහන්සේ දක්වා වදුල සේක.

ප්‍රජා පාර්ලිමේන්තුව

සත්ත්වාන්ත ජාත්‍යකය

නව ද සර් බ්ලීයන් සවයළු ඇනායන් දක්නා වූ අප තිලංගරු සම්බුද්ධ රාජ්‍යාන්තරයානන් වහන්සේ ජේනවනාරාමයෙහි වැඩ වයන සමයෙහි ප්‍රජා පාර්ලිමේන්තුව අරගයා මේ ජාත්‍යකය දක්වන ලදී. මෙය වහායි විස්තර එගයන් උම්මිල්ග ජාත්‍යකයන් පෙනෙන්නේ ය.

යට ගිය ද්‍රව්‍ය බරණයේ තුවර ජනක නම රජ්පුරුලකෙනෙකුන් රාජ්‍යය කරන සමයෙහි බෝධියන්ත්වයෝ බ්‍රාහ්මණ කුලයෙක ඉටිද වැඩිවිය පැමිණ සේනක නම් ව දියාපාමාක ආවාරින් අතින් ගිල්පයන් නිමවා ඉගණ රජ්පුරුවන් කරා අවුන් දෙරාජ ධ්‍යිලයන් රජ්පුරුවන්ට අනුගාසනා කොට වස්යාර පෙශයේ තුවර වාසින්ට ධ්‍යිල්පනාරුයි ව බණ කියා තුවි ලිලාවක් මෙන් සියලු ලෝකවාසීන් සනුවු කරවමින් වාසය කරන සේක.

එ සමයෙහි එක්තරා මිහු බ්‍රාහ්මණයෙක් මෙයුරන් දහයක් සිඟා ගෙණ එක් බ්‍රාහ්මණයෙකුගේ ගෙයක නබා ගොසින් කල් යාමකින් මාගේ මෙයුරන්. දෙව දේ කියා ඉල්ලී ය. ඒ බ්‍රාහ්මණයාන් තමාට දෙන්නට රන් නැති හෙයිනුන්, තමා යුත්පත් හෙයිනුන් තමා ගේ දුව තෙනල් රණට සිලව කොට ගෙණ යට දේ බ්‍රාහ්මණයාට පාවා දින. ඒ බමුණුන් ඇ ගෙණ ගොස් තමන්ගේ ගෙයි රඳවා උන්නේ ය. බැමිණි තමන් තරුණ ස්ත්‍රී හෙයින් කාමයෙහි අරන්ලිව පර පුරුෂයන් සේවනය බොහෝ කොට කරන්නි ය.

ලං භා තමා සැප සේ ද්‍රව්‍ය භරින නිසා, තමාගේ සැලිසාට කියන්නි, “එම්බල බමුණු, නව නිරන්තරයෙන් දර ගෙණන්නට පියන්නට මට බැරි ය. මේ රට සිඟා රන් එක් කොට ගෙණ වහා

මට සෙල්ලක ගෙනෙව්” යි කිව. බමුණුන් අමුවට උත්තර කියාගා නො ති ‘යොදුර, මිට මාගාපකරණ සපයා දෙව’ යි විලද අන්සුරු ආදිවූ දෙය සපයා පැපිලය් ලාභගණ ගට් නියමිත රාජධානී වල ඇවිද මපුරන් සන්සියයන් ඩිභා ගෙන සෙල්ලක භා කොල්ලකු ඇරේ ගන්නට බරණයේ තුවරට එන්නේ අතර මග ගසක් මූල අන්පුණු පැපිය තබා උනා අන්පුණු කා පැන් බොහෝනට ගොස් පැන් බේ එන කළට ඒ ගස වසන්නා වූ නාගයෙක් අමුන් අන්පුණු ගන්ධියන් පැපියට වන. බමුණා පැපිය බැඳ කර තබා ගෙන යුත්නට වන. ඒ වාක්ෂයෙහි වාසය කරන්නා වූ තද්වනාවෙක් බොධියන්වයන් වහන්සේගේ තුවන් දැඩිව ප්‍රකාශ කරනු මිශ්චිය අර්ධ ගිරිරයක් දැක්වා කියන්නේ, “එම්බල මාග්මණය, ගෙට ගියෙහි නම් අමු මිය මියයි. අතර මග ලැංගේ නම් නො මියෙහි” යන බිස් දැක කියා අවුරුදුහන් විය.

මාග්මණයා වට පිට බලා කාන් නො දැක භයින් මුස්න ව අඩු අඩා යන්නේ ය. ඒ ද්‍රව්‍ය පසංදායේවක ය. බොධියන්වයන් බිජ කියන්නට වන්හ. ගදු දුම් මල් පහන් හෙනු බිජ අයන්නට යහ බොහෝ මිනිසුන් දැක බමුණු ද ඒ පහැදිනයා තුවනුත්තා ය. උන් ලැංගේ ගොස් මාගේ යෝක ය.ඩිලුවා ගණීම් දි එහැනට ගොස් කෙකළවිර අඩු අඩා සිටියේ ය. බොධියන්වයන් වහන්සේ බිජ වදා අවසන්සේ අඩිලින් සිටි බමුණා දැක, ‘නා අඩන්නට කාරණ කිමිදු’ යි කිග. “ප්‍රජ්ධිනයෙහි, එක් තද්වනාවෙක් ‘අතර මග ලැංගේ නො’ නො මියෙයි, ගෙට ගියෙන් අමු මියෙයි, මට කිය. එමින් ගෙටන් යා ගත නොහි, අතර මිතත් ලැංග ගත නොහි හඩුම්”. බොධියන්වයන් මිනිසුන්ට වන අන්තරාය පරික්ෂා කරන්නාහු ඒ කියිවිකුන් නො දැක මෙශයේ යිනුහ.

ඒකාන්තයෙන් මොගු කර නිශ්චිල පැපියයේ අන්පුණු ය. අතර මග ගසක් මූල පැපිය මිද අන්පුණු කා පැන් බොහෝනට සිය අතර සරපලයක් වන් නියා ය. අතර මග ලැංගේන් අන්පුණු කන්නට පැපියට අන එලන්නේ ය. එකළ සරපයා දේට කිරීමෙන් මේ තෙම මියෙයි. ගෙට ගියෙන් මෙශනක් කල් ඩිභා කුමේ ගෙනා දැයි පැපිය උනා අන එලයි. එකළ එ මියෙයි’ සිනින් ම පරික්ෂා කොට, සරපයා ද නො යැලි නිශ්චිත එ දරණ ලා වැද භෞනා බැවින් භයා ම යයි දින බොහෝ දෙනාට කියවන පිශිස බමුණු අතින් විවාහි.

බමුණ, තාගේ පසුඩියෙහි කුමක් ද? අන්පූරු ය, සංචිති. ඒ අනර මග දි කෑ ද? එසේ ය. මග එක් ගයක් මුල නැතා අන්පූරු කැමි. පැන් ලොජ්නට ගිංයෙහි ද? එසේ ය. පැන් බී අවින් පසුඩිය පරික්ෂා කොට බැඳුන්දහි ද? සංචිති, පැන් ලොජ්නට යන ගමහෝන් සඳහන් නොමැති ව නො බැඳුන්දමි. ආ ගමහෝන් පරික්ෂා නො කොට බැඳුලගන ඇමි.

එම්බිල බමුණ, තා කර තිබෙන පසුඩියේ සර්පයෙක් වද භෞත්තෙන් ය. එමින් නායක, සැක එම නම් පසුඩිය බිම තබා උනා දික් දැස්ධිකින් සා ලව. සූ සූ යන අනුකාරණයන් මගත් පෙනාය කොට නයා බණ පිරිස් මධ්‍යාලයේ විට වන්නේ ය. බමුණා පසුඩියෙහි නයා යයි කියන්නා ම එය බිම දාමා දැස්ධිකින් උනා ගෙය ලිය. බෝධියන්වයන් කි පරිදුන්දන් ම නයා පෙනාය කොට පිටත් විය. අනිදුෂ්ධිකයෙකු නයා අල්වා විනායට හළ.

යහපත තුවිණ විශේෂයකු දේ බොහෝ දැනා සමාධිව විළි ඉස නටවා අන් පොලයන් දිමෙන් ද, අපුරු යන් දිමෙන් ද බොහෝ සහ්ලත්පයට පැමිණියග. බමුණා ද, “ සෙනක පණ්ඩිනායෙනි, මා අන කෙනෙක් යම්පත් තිබුන් වි නැමින් සියල්ල ම දීමට සින ඇත. මා සිහා ලද්ද මේ මුද්‍රණ යන් සියය පමණ දේ. මෙන් නොපට පුරා කොරලේ ” දේ කිය. බෝධියන්කියෝ, ‘ එම්බිල බමුණා, ප්‍රශ්න කියා වස්නා උපයන්නේ නො වෙමි. මේ තාගේ රුහින් මට ප්‍රශ්නයා නැත් ද ’ සේ කියා තමන් වහන්ලය්ගෙන් මුදුරන් තුන් සියයක් ද දි දහස පුරා බමුණාට දුන්නො ය. දී, සිහා ඇවිධිනාට කාරණා කිම් දු දේ විවාල සේක. ‘ මාගේ බිරිඥ රට සිහා කෙල්ලක භා කොල්ලකු ගෙනෙව මහැවැ ’ දේ කි හෙයින් රට සිහා ඇවිධිම්. තාගේ අඩු තරුණා ද, මැහැලි ද? සංචිති, තරුණා ය. එසේ නාට් තාගේ බිරිඥට සොර සැමිලයෙක් ඇකි. ඔහු භා පරදර සේවනායට තා ගෙයින් පිට කොරයි. මේ මුද්‍රණ දහස ගෙට ගෙය සිය ගොන් සොර සැමිලයාට දෙන්නි ය. එසේ හෙයින් ගෙන් පිටන ගයක් මුල මුදු දහස සහවා ගෙට ගොස බැඳු නො නැති ගිදුවයි යැවුහ. බමුණාත් යහපතා දේ ගෙට ගොස සොදුර දෙර අරුව දේ කිය.

ලේ එවැනිව බැඳීමෙන්, සොර සැමියාන් වැද නොත්තාය. බැඳීමෙන් නැඟි සිට සොර සැමියා දෙරඩා තොක්කාක් සිටුවා බමුණා ගෙට කැදවා සොර සැමියා පිටත යටා සම්ඟන් ලග හිද පසුඩිය බලා මෙහෙනක් ද්‍රව්‍ය ගොයින් ගෙනු වයෝ තුළ නැදැදු'යි විවාහාය. එමිට බමුණා අමුව කොරජි ගයින් මම මපුරන් අභසක් ගෙනු ඇමි. අයවල් ගස මුළු යහවා තබා ලිමි. උද්‍යන ගෙනෙම් යි කිය. බැඳීමෙන් සොර සැමියාට යලකුණු සියා රන් තුළු නැතින් ගෙනෙව දි කිය. ගෙනෙම් ඒ රන් නැති නොව ගොස් රන් නො දැක අඩ අඩා බොධියන් සම්පූර්ණ ගෙනෙව ගොස් එපවත් කිය. භැඩි බමුණා, බැඳීමෙන්යට රන් නැතු නැතා කියාපි ද? වන්නාට ය. නොප ගේ රන් හැර ගෙනු දැමි. නොප-ගෙන් බමුණාන් සන් දෙනෙකුන්, බැඳීමෙන් බමුණාන් සන් දෙනෙකුන් ඇතුළු අස සනර දෙනෙකුට දන් දෙන්නාට පටන් ගෙනා ද්‍රව්‍ය දෙන්නකු තියායන් ඇර් සන්වති ද්‍රව්‍ය බැඳීමෙන් දන් බමුණා තොරා ගෙනු කියව දි සන් ද්‍රව්‍යකට වියදවත් දි යටුහ. බමුණා යහපතු දි සන් ද්‍රව්‍යක් දන් දි සන් වන ද්‍රව්‍ය බමුණා තොරා බොධි-සන්කියන්ට කිය. බොධියන්තෙය් තමින් ගේ පුරුෂයන් යටා බමුණා ගෙන්වා මපු අශය සැහැවුයේ දැයි විවාහා. ‘යාමීනි, මම නො දතිමි,, එමිබල බමුණා, මා සේනක පෙළේත බව නො අනු ද? එවිට සොර බමුණු සිනන්නන් පසුඩියේ’ උන් නායා සියාපු තැනැන්නා මේ තමා ය දි දාන ගෙනු සැබුව යාමීනි, මම විසු අශය ගිවිමේ’ දි කිය. ‘දන් නොහි දු’ දි විසු අශය ගෙන්වා බමුණාට දෙවා සොරකම කළ වුනුන්, පරදර සේවනය කළ වුනුන් විද ගන් විනා ආහැ කරවා බැඳීමෙන්යන් ගෙන්වා මේ බැඳීමෙය තට වුවමිනා දැයි විවාර ‘වුව මැහැවැ’ දි කි කළේ ඇවත් එතු මෙයේ දෙයක් නො කරවා’ දි සික්මා බමුණාට පාවා දි තොහෝ වයෝ තුවන් දි තමන් වහන්ලයේ ගේ ගෙය ගාවා ගෙයක් දි දුයිදයේ දි රෙක්ඩාහ දි වදරා මේ සන්නු ගන්න ජාත්‍යකාය නීමිවා වදුල යෝක.

එ සම්බන්ධ වුග්මනය නම් ආනන්දයේයි ය. දේවතාවා නම් කාර්යප්‍රංශයේයි ය. පිටිය නම් වූද පිටිය ය. ජ්‍යෙනික පැණ්ඩින්ස් නම් වූද ප්‍රි මල් ම යයි වැඳු යෙකි.

වියන් පාරමිතාව

මහා ජනක ජාත්‍යකාය

හට ද සම්සක් සම්බුද්ධ සංජාත්‍යාණන් වහන්සේ ලේනවිනා-රාමයෙහි වැඩි වසන සම්ලයනි මේ ජාත්‍යකාය දේශනා කළ සේක.

යට ගිය ද්‍රව්‍ය වේදෘශ රට මිශ්‍රු නුවර මූග ජනක නම් රජ්පුරු සෙකෙනාක් අරිවු ජනකය, පොලෝ ජනකය සේ දරුවන් දෙදෘශනාකු ලැබි අරිවු ජනක කුමාරයන්ට පුවරු තහනුරු ද, මහාලෝ ජනක කුමාරයන්ට සෙනෙවිරන් තහනුරු ද ද දූහුමෙන් රජය කොට ටිය පර්‍රලාව ගියහ. එවිට අරිවු ජනක පුවරුප තෙමේ රාජ්‍යයට පැමිණු මූල් කුමාරයාට පුවරුප තහනුරු දින. එක් අමාත්‍යයෙක් බොරු කියා පුවරුප මේ රජ්පුරුවන් සමග බිඳවා දහ ගෙයි ලැබේ ය. පුවා රජ්පුරුවේ දහ ගෙයි බොහෝ දුක් විදිනාහු, “ඉදින් මම බිඳාව කෙටින් වවනයෙන් සිනින් දේශයක් නො කොළඹම නම මේ දම්වැල් පිපිරෙවා,” සේ සත්‍ය ක්‍රියා කළහ. දම ද පිපිරිණ. දෙරත් අරිණ. දිහු පයල් දාවිච්චකට ගොස් සේනා වාහන සම්පන්නව මිශ්‍රු නුවරට ගොස් එය වට කොට ‘පුද හෝ කළ මැනව රාජ්‍යය හෝ දුන මැනව’ සේ කියා යුතුහ. මාගේ සේනාව මහන. කුම්කට රාජ්‍යය දෙමීද පුද කරමි’ සේ කියා යවා, නමන් අග බිඳාවගේ ගැබ මුහුකුරා ගිය හෙයින් සටන් ජය පරාජය කාගවදා දි නො දැනැයි. ගරහය රෙක ගෙන නොප දන්නා තැනක පලා යථ සේ කියා, සේනාව ගෙන දුෂ්චයට ජ්‍යික්මිණ.

සේ නොමෝ පැශයක අනර්ස මුතු මැණික් ලාංගණ කාල විජා නගරයට යෙමි’ සේ පිටත මුවා. බඩ පිළිසිදි දරු ගරහය නම අප මහා බෝධියන්වෙයා ය. එ හෙයින් ගනුයන්ගේ පාඨ්‍යුකම්බල ගෙෂලායනය උණු විය. ගනුයෙෂ මිනිස්සලාව බැලා නිසැවුන් දකු මිහු වෙසකින් රථයක් ගෙණවුන් කාලවම්පා නුවරට යන්නේ ඇද්ද සේ කිහි. නිසැව් එසේ වි නම මේ පැය රථයෙහි නැබමි. මම දජ් ගරහ ඇත්තෙමි. රථයෙහි ඉදිම නො පිළිවන. රථය පසු පස්සයෙහි එම් සේ කිහි. මා භා සමාන රිය පදනා පක්නාක් මුළු දුධිද්‍රි නැති. නො බා රථයට නැඳෙමි. නිරායාසයෙන් ගෙන යම් සේ රථයට නාවා ගෙන පෙරවරු කාලයෙහි නිය යොදුනාක් ගොස් එක්

ගෙස් ලිඛ දි පලාබන් මුලක් බිජාප්‍රිත්ව දි බන් කවා දිව සඡ්‍යාක් හඳවා යාහාවේහි සහජවා පස්වරු නිස් යොදුනාක් ගෞස් කාලවම්පා තුවර වාසල සම්පූර්ණ සිටුවා දෙවලෝව ගියහ.

නිස්වූ ගාලාවකට ගොස් සිටියහ. එකල මියාපාලාක් ආචාරීයු පන්සියයක් අනවැයියන් යමග ස්නානය කිරීම පිණිස යන්නාගු බිජාප්‍රිත් දැක, බෝධියන්ත්වයන්ගේ ආනුභාවයෙන් නැගැහියෝය දි සිතා අනුවැයියන් නවනා ගාලාවට ගොස් තොරතුරු උසා තමන්ගේ ගෙට කැදුවා ගෙන ගොස් ගැම දෙනාට ම තමන්ගේ නැගැහියෝ යයි කියා නැකම් පවත්වා ආරක්ෂා කළහ. ඒ නිස්වූ මහා ගුණ තුවන් ඇති බෝධියන්ත්වයන් ව්‍යුත්. ඒ උපන් ගමන් මුතුන් රේඛුරුවන් ගේ නාම ම විශ්වනාක යයි පුනුයාට කළහ.

ඒ කුමාරයෝ බොහෝ කුමාරවරුන් සමග කෙළින්නාහ. කුඩා කොල්ලන්ට අතින් පයින් අනින්නාහ. කුඩා කොල්ලල් වැන්දුම් පුතෙකක් අප මරාය දි කියනි. බෝධියන්ත්වයෝ මවුට එප්පන් ස්නාන වැදුණු විවාහ. මේ බවුණාන් ඔබන් වියාංශයේ පුතුයා යයි නැගැහි මැනියන් සම්පූර්ණ පිශීපයට අවුන් පුරුහාල් පා කිරීමාන පරිද්දෙන් නාය කට උර මාගේ පියාංශේ අයවල්පු දි කියම දා එනා නො භරිමි දි නාය ඩිඟා ගන්නායේ ය. නිස්වූ වෙදනාට ඉවයා ගන නොනි රේඛුරුවන් සටනෙහි මළ නියාට පවත් සියලු තොරතුරු කිහි. ඉක්නේ කුමාරයෝ කියි කෙනෙකුන්ට නො හැඹා හිළුප්‍රාග්‍රාමීය ගොස් සිය රේඛුරුවන්ගේ තුවර අරගන්නා නියායන් මිටිස් මිලියල කර ගැඹීමට මුතු මැඹික් ආදි වූ සම්පත් ඇදුදු දි චිවාලහ. මැඹියන් සම්පත් ඇතැයි කි කළ ඉන් භාගයක් දැන්නාව වෙළඳාම් කොට වැඩුව් උපයම් දි කිහි. මාගේ සියලු ව්‍යුතුව ගැරැගෙන පිරිස් ආණවු කරව දි කිහි. එස් කිවත් නො ගිවිස භාගයක් සම්පත් ඇරෙගනා වෙළඳුන් පන්සියයක් භා කැටිව නැවික නැඟි යානාවට නිකුත්තාහ. එ ද්වය පොලුව් ජනක රේඛුරුව්‍යා ගිලන් බවට පැවිණියහ. මහාජනක රාජක්‍රමාරයන් නැඟි නැව ව්‍යුත් වූ පවත් වෙළඳයන් සන් ද්වයක් සන් සියයක් යොදාන් දිව මුද නැඩින්නට වූ කළ ම්‍යා කැස්ට්බෝ නැව වට කොට ගන්හ.

බෝධියන්තයෝ එ දුකා ගිතෙල් සහ පකුරු බඩුපුරා කා පිළියගලක් තෙලින් නොමා තරඟකාට ගැඳ ගිතෙල් සංඝාගයෙහි ගල්වා කුඩා ගසට නැඟ මේශුලු තුවර දිගාව බිලා මින්ස්ස්යන් විලකු යදහා දැක්සිඛක් නැත් පැහැපුවාහි. එ ද්‍රව්‍ය ම භොලුව්පාන රජ්පුරුලට් පරලාඩි ගියහ. බෝධියන්තයෝ සන් ද්‍රව්‍යක් මේශුද පිනා යන්වන ද්‍රව්‍ය ආකාශය බිලා පිරුණු පෙර්ය දුකා ලුණු පැඹින් කට සය්ද ඇව්‍යිල් සමාදන් ව පිනාති. එ ද්‍රව්‍ය සමුදුයට අධිපති මේශුලීපිලා දෙව දු තොලමී බෝධියන්තයෝ දුකා වහා පැවත් ආකාශයෙහි උට හිසි පිහිට්ස් නැති සමුදුයෙහි පිනා පරන් තොරන් දැක්ක හැකි දුයි කිවි.

දේවනාවෙනි, වියා කළඹුන්ට සමාඩ නො වන දෙයක් නැති. පරනෙරක් අක්නා තුරු වියා කෙරලේ. මින සමුදුයේ පරනෙරන් නො දැක්ක ගැකි තැන දි වියා කිටිලෙන් උවදුරක් පිනා සාක්ෂියෙන් නැති. මේ කුමින ඇඟා කළමනක් ද යි දේවනා දුව කිවි. දේවනා-වෙනි, වියා කළඹුන්ට නො සැපදන දෙයක් නැති. වියා නො කොට මෙ කළ අයවල් තැනැන්තේ යමිනම් වියාසියන් නො සොට මල්දය යි ඇසු කෙනෙක් ප්‍රියා කරප්පනාහි. ඒ නිපුණාවෙන් ලේඛනු යදහා ද, අයවලා තමාට පුළුවන් වියා කළදේය යි වන්නා වූ යයාය භා කිරීතිය යදහා ද, වියා නො කළා මේසක් ගැලවී යෙලි යි සිංහන ප්‍රේමාන්තාපයෙන් මේඛු යදහා ද වියා සොරලේ යි කිහි. යා කෙනෙක් තමාට පුළුවන් වියා නො. කොලුව් නම් එන් වද මෙනුප්‍රයෝ ධිහු ම ය. එංස් හෙයින් මා සම්ඟ නැඩු නැඩු වූ සන් සියයක් මෙනුප්‍රයෝ මිය කැස්න්ට ගොරු මුහු. මා කළා වූ වියාසියා ගෙ ආනුභාවයෙන් නොප වැනි දිව්‍ය අශ්‍රියක් මා දුටුව එව ද. පරනෙරක් දැක්කන් නො දැක්කන් මාගේ මේ වියාසිය අව නො හරිමි යි කිහි. එයින් වදුලාහි.

අතිරද්‍යස් කළමන්කේ—හනා ස්ථානව මානුසා,
මින්නයේය අස්ස්ස්සා නත්මි—එසා මේ විරිය පාරමි.

(සියදු මිනුප්‍රයෝ තොර නො දැක්නායු ජල මධ්‍යයෙහි නැයුහාහි. මාගේ සිල්න් වෙනයක් නැති. මේ මාගේ වියා පාරමිනාව යි).

බෝධිසන්තයන්ගේ බිසට සභාපු වූ දේවතා ද්‍රව්‍ය තුන් විවක් සාමු කාර දී නොප වැනි පුරුෂයන් දකින යහපත. නොප කොකි යන්නට උත්සාහ කරන්නායු ද යි කිහි. මියුදු තුවරට යෙම් යුතු අයා පුළාකු ව්‍යාපාර ගැන්නාක් මෙන් ගෙන උරඹි සහාය ගැ. බෝධිසන්තයෝ ද යන් ද්‍රව්‍යක් චිහ්නෙස්ව සිටි බැවින් දෙව්ද්‍රව්‍යගේ උරයයි නිද පිහි. දෙව්ද්‍රව්‍ය බෝධිසන්තයන් මියුදු තුවරට ගෙන ගාස් උයනෙහි තබා උයන් දේවතාවන්ගේ ආරක්ෂාව සලස්වා තමාගේ විමානයට ගියා ය.

ප ද්‍රව්‍ය බෝධිසන්තයෝ මියුදු තුවර රාජ්‍යයා, පොලල් ජාත රෑජ්‍යරුවන්ගේ සිවලිදු කුමරිය ද ලැබේ කුයල බලයෙන් කිසි ආයාසයක් නො විද රාජ්‍යය ලදීමේ දේ කියා මෙලල් පරමල් දැන පසේ මුදන් වහන්සේට දැන් ද වාසය කරන්නාහ. ප කළ සිවලි බිසටු කුමාරයකු වියුහ. ඔහුට දීර්ශායු කුමාරයා යි නම් තබා ගාස්ලාස් අවුරුදු වියස් වූ කළ මුවරු තහනුරු දී දූග්‍රමෙන් රෑජය කරන්නාහ. ඒ කාලයහි මෙනුප්‍රායන්ට අවුරුදු දය දහයක් ආයුහ ය. රෑජ්‍යරුවන්ගේ ආයුහයෙන් යන් දහයක් අවුරුදු ඉක්මේ ගිය කළ ගිහිලයි කළකිරී කාභවන් නො හැවා විලියෙන් තුන් සිවුරු පාඨ ගෙන්වා මිළුල් කපුවා ලවා ඉස්සක් කප්පවා මහන විහාර. එම් ද රු එහා වැය දෙවනා ද මාලිගය ගැර යාමට ඉකී බිසට ගියහ. සිවලි බිසට සන් සියයක් බිසෙට්වරුන් පිටෙරා රෑජ්‍යරුවන් දකින්නට උඩුවාලයට නැගෙන්නි බස්නා වූ රෑජ්‍යරුවන් දක වැද ගාස් ගාස් වැටිය ද, ආහරන ද දක රෑජ්‍යරුවන් බව දාන වහා ම දිව ගාස් නැවතින්නට යාවිස්සා කළා ය. මේ කාරණය මූලි අවුර පැනිර ගාස් සිවලි බිසටු ප්‍රධාන මණ සේනාවේ බෝධිසන්තයන් පසු පසේයේ ගමන් කළහ. අනර මගදී නාරද නාපයන් ද, මිගාරහී නාපයන් ද ගැමුව සිවුන්ගේ අවවාද ලබා ගෙන අනු ප්‍රමිතයන් හිමියන් යන්නාහු සිවලි බිසෙට්වන්ට බිසටුවිනි, නොප රද්ව දේ කියා නිකවුණාහ. එංසේ කිවන් එක්ක ම එන හෙයින් වහය සම්පරයි දී තන පදුරක් අතින් කඩා දද කැබලි කොට, බිසටුවිනි, මේ කැඳු තන දෙපේ එක් වේ. නමුන් නොප භා මා භා එක් විවෙක් නැත. තාතේගාව හෙලුමේ දේ වදරා රද්ව දේ කිහි. එ ගාස් අයා බිසටු යෝනයන් ලිරුණාව මුතින් වැටුණාහ. බෝධිසන්තයෝ වහා වලට වැද තුන් දහයක් අවුරුදු යනර මුහ්ම විහරණය භාවනා සාට බිඛලාව ගියහ.

බන්ති පාරමිතාව

බන්තිවාදී ජාතකය

නව ද, සංඛ්‍යාත් වහන්සේ ජෙතවනාරාමයෙහි වැඩ වාසය කරන සමයෙහි තක්පි හික්පුන් වහන්සේ කෙනෙකුන් අරභය මේ ජාතකය දේශනා කළ සේක.

යට ගිය දච්ච කයිරට කළුම් නම් රජ කෙනෙකුන් රාජ්‍යය කරනු සමයෙහි බෝධියන්හිලයා බමුණු කළයක උපන්හ. උන්-වහන්සේට කුරුණෑසික කුමාරයා ය නම් කළහ. වැඩිවිය පැමිණ දෙම්වියන් ඇවුමෙන් සමඟත් සිම් ව එය දා විපයෙහි විපුරුවා පණ්ඩ්ට කාමයෙහි ආදිනව දක සාමි ප්‍රවුත්තාවෙන් පැවිදී ව හිමාලය වනාදයෙහි වාසය කාට හික්පාට පිළිය විළියෙහි සිහා ඇවිදින්නාගු සෙනාවරදුන්ගේ ගෙදරට පැමිණිය. සෙනාවරදුදු උන් වහන්සේ ගේ ඊයා පර්යෙන පැහැදු එවක් පටන් නම්වේගේ ගෙයින් දන් දී උපස්ථාන කරන්නාහ.

එක් දච්චක් කළුම් රජ්‍යරුවිට් රා නි මන් ව සොලුස් දායෙක බිජෝවරුන් පිරිවරා උයන් කෙළියට ගොයින් මහුල් සල්වට කරුණාව ඇති ස්ත්‍රීයක කළවියෙහි ඉය තබාලා වැද ගොන්නාගු ය. නාටක ස්ත්‍රීගු අපගේ සඩාලියා නිදහ කළ නාභය කරන්නේ කාවදුයි කියා අනෙහි වූ තුයීයන් තබාලා නාභයන් සිවේ තැනට ගොය යය මුල වටලා ගෙන බණ අසලින් උන්නාහ. ස්ත්‍රීය තමාගේ කළවිය සොල්වා රජ් කුදේ පුහ. ඔහු නැගිට මහුල් සල්වට හිද මෙනහ සිටියා වූ වෙශ්චාල ස්ත්‍රීගු කොයිදු දී විවාහ කළ මහ රජාවනානි. තවුයේ කෙනෙක් ලහ හිද බණ අයනි දී කිහි.

කුව නාභයන්ට නිභාසික් කියලී සි කුවට අයා ගෙන රෙන්නට දිවුහ. වල්පහ ස්ත්‍රීයක් රජ් සම්පයට ගොස් කුඩාව ඇරගන්හ. රජ්‍යරුවිට් ගොයින් නොපි කුමන වාදිගු ද සි කිහ. මම ක්හාන්තිවාදී වෙමි. ක්හාන්තිවාදී කුමක් ද? මා කෙරෙහි මෙම්ත්‍රිය කරන්නවුන්ටන් අමෙම්ත්‍රිය කරන්නවුන්ටන් මම එක ම මෙම්ත්‍රිය ම කෙරෙමි. එයින් මම ක්හාන්තිවාදී නම් . මවුන් ගේ

ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රිය බලන්නට උවමුහුමැ දී වධිකයා ගෙන්වූහ. වධිකයා රත් කඩික් ගැද රත් කඩික් කර ලා ගෙනා රත් මල් පැලුද පොරුවක් අතින් ගෙනා පැමිණ කට්ටරක් භව විධ කොරම් දු දි කිහි. තෙල කුට නාපයයා බිම ඉසලා එල්ලා පිට පාර පන්සියයක් දු, බිඩි පාර පන්සියයක් දු, දුලඹි පාර දැයිය පන්ස බැඳින් ද කසයයන් තලව දි කිහි. උං ද එයේ කොලේ තොපගේ ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රිවාදී බව නො ගියේ ද? ඇයි මහ රජ මාගේ ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රිය ලෙනිය සි කිහි. අනුතුමයන් පා ද අන් ද කන් නායා ද ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රිවාදී බව ගියේ දු දි විවාහ. මහ රජ ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රිය පම් අන් පා නායා ආදියෙහි නැඩු දෙයක් ද? මාගේ ගම්කිර වූ භාද්‍යයෙහි පිහිටියේ ය. නා කුම්බ් කළුන් මාගේ ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රියට කුමක් වේ දු දි කිහි. එ පිට රජ්පුරුවෝ තොප ගේ ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රිය තොප ගේ ලෙහි ම ටේවා දි විදුලෙන් ඇනා ගියාපු ය.

නාපයයන්ට උපස්ථාන කරන්නා වූ සෙනෙහිරදුදු වහා අවුන් කපාපු අන් පා කන් නායා ඇරුමගා කඩි බැඳ නාපයයන් ලේ මිය දමා එක් තැනක සහජ්පා වැදු එකන්පස්ව හිඳ උන්නමයානෙන් වශන්ස්, විධ කළුළු රජ්පුරුවෝ ය. රාජ්‍ය වාසින්ගෙන් වධියක් කළ නොනෙක් වන් කරන්නෙක් වන් නැඟැ. ඩිලුනට කොපයක් වන් අලමෙන්තියක් වන් නො කළ මැහැව. එයේ කරනෙන් රජ්පුරුවන්ට කළ මැහැව. මම රජ්පුරුවන් කොරමින් කොපයක් නො කරමි. රජ්පුරුවෝ වියන් කාලයක් පුවුපන් වෙන්වා දී ජිවන් වෙන්වා දි කියා මෙම්තිය කළහ. එයින් වෙළඳහ.

අභිවෙන, ව කොට්ටෙන්න—නිශ්චාලන පරපුනා මම්
කාසිරාජ්‍ය න කුජ්පාරි—එසා මම වන්ති පාරමි.

(නිපුණු පොරුවෙන් වෙනනා රජිනයක්පු වැනි මම කොටන කළුහි කසි රජ කොරමි මම නො කිවියෙමි. මම මාගේ ක්‍රිජ්‍යාන්ත්‍රි පාරමිනාව දි).

කළාපු රජ්පුරුවන් උයන් සෙකළවරට ගිය කළුදි අවිවි මහ නාරකයට ඇරුමගා ගියේ ය. නාපසයෝ ද එ ද්‍රව්‍ය ම කාලන්තියා කළහ.

ස්වීච පාර්තියාව

ప్రాణం మరుచుకుట

නව ද ප්‍රියරජාත්හේ විභ්‍යාසයේ දෙව්‍රිත් වෙළඳර වැඩ වසන සම්යුති අභ්‍යල් ලංල් තොරජා අරභයා මේ තානකය වදුල යේක.

పురూల ర్వాణి నృత్యమ కొరపు రహస్యరథినిగే ఆగ తెలుగుచిత్త
జ్ఞాన అప లోచనాతన్ని తిరిచిది గణ ఉపనిషత్త. లెద ఆచితెలుతీ
చిన్న ఆశి బైరిన్ ద చద లెన్న డొతి ల్రమ్మణ్ణ ఆశి బైరిన్ ద ఘ్రాణయ్యెం
యది నామ ఇఖ్రాణ. ల్రమ్మిటి డెడెనా చియల్ర లిల్పయెం కెల ప్రతితీ
శీ కుమర్వులా డొల్లూపు విచ్ తిరమ్మ కల రూచుయెం ఆశిపెక
కులు.

ඉකළ බරණයේ රෝපුරුවට මස් නැතිව අනුහව නො කරන්නාය. එක් ද්‍රව්‍යක් අරස්කැලීයාගේ ප්‍රමාදයකින් මස් සියලුලම පූනරෙයෝ කළේ. එද මල මෙනියකින් මස් කාප ගෙනවුන් පිස රෝපුරුවන්ට දැන්ග. විශු ඒ අනුහව නොට රස තාජකාවෙන් බලුනාගු මෙනිසුන් මරවා කන්නට පටන් ගන්ග. මහජනයෝ රස් ව කොළඹල කළහ.

ඉක්නිනි කාලගත්මේ උස්නාපතියා රජු කරා එලඹ දේවයන්-
වහන්ය, රාජ්‍ය කළුත්තාපු නම මිනි මස් කැමෙන් වෙන්වනු මැන-
වයි කියන ලද්දේ රාජ්‍ය අන්තර්ගත් නැමුදු රිනි මස් කැමෙන් වෙන්
නා වෙති යි කිහි. මහ ජනයෝ ඔහු රටින් තොරපු. හෙතෙම
වනයට පිටිය එක් තුළ ගසක් මූල වයන්නේ උලක් කකුලේ ඇතිමෙන්
හටගන් වෙයක් පුව කර ගැනීමට මූල දැඩිව එක් ඔයයක්
රජුන් ගේ ගෙළ සිද ගන් ලෙසින් බලිකළී කරන්නෙමි යි දේවනාවකට
යාව්‍යා කොට සන් ද්‍රවයක් තිරුහාරයෙන් සිටියේ ය.

නිරාහාරයෙන් සිටි බැඩින් විශය පූව විය. නමුත් දද්ධානු හාවයෙන් විශය පූව වි යයි සිංහ බලිකම් පිහිස රජුන් අල්වාගෙන එන්නට යන්නේ පෙර ආත්මයෙහි යහා වූ යක්පයෙකු විසින් දහා ලද මින්නු බලුයෙන් අයින එම ඡ්‍රව පරාභුමයෙන් පුක්න වූයේ යන ද්වයක් ඇතුළත ම සියයක් රජවරුන් අල්ලා ගෙණවුන් තමන් වියන නුග ගයෙහි ම එල්වා බලිකම් කිරීමට සැරසුවෙන් ය. ඒ රැකෙහි අයිගාහින දද්ධාවා බිලියම් කිරීම නො කුමති වි උපා-යකින් නවන් වන්නෙම් දි පැවිදි වෙයයකින් තමන් දක්වා ඔහු විසින් ප්‍රුෂ්ඨඳනා ලද්දේ තුන් යෝදාක් ගොස් දද්ව වෙයය දක්වා තොස් ලබාරු කියන පූජු ය. සියලු දැඩිව රජුන් ගෙණවුන් බිලියම් කෙරෙම් දි බාර වි දහා පූනයෝම රජුන් හැර නිලිසම් කිරීමට සැරසෙන්නෙහි ය. නාගේ බිලියලින් මට කම් නැතු දි කිහි. ගෙනෙම මූගේ දද්ධාවා දුටුයෙම් දි සතුවු වි සුඩානි, අද ම පූනයෝම රජුරුවුන් ගෙණ එම් දි වෙළයෙන් මිගාහින උයනාට ගොස් ආරක්ෂා තබන්නට මන්නෙන් පොකුණට බිඟ මිපුම් ආකාළයක් යට සැහැ වි සිටියෙන් රැයනාට යන්නට පළමුවෙන් භාජ්පස තුන් යෝදාක ආරක්ෂා සංවිධාන කළහ.

බෝධිසන්තයේ උදායන ම සියලු ආහරණයෙන් යුරුහුනාපු උතුම් ඇතු මිටට පැහැ නැගි සිරිරහ යෙනහ ගෙණ නුවමින් නික්ම්මූනාහ. එද ම තක්සලා තුවර නෘත් තම මූහ්මණයෙක් සියයක් විවිනා ගාරා සනරක් ගෙණ එක්සිය විසි මොදුන් විග ගෙවා ඒ නාගරයට පැමිණ නැගෙනා හිර වාසලින් නික්ම්මෙන්නා වූ රජුන් දැක අන ඔසවා මහ රජුන් වහන්ස, දිනා සේක්වා දි ආහිතිය ඔක්මල් ය. රජුනෝ බලුණ තොස් කොහි සිට එන්නෙහි ද, කුමක් කැමැන්නෙහි ද? තොට කුම්න් දහ්නෙම් ද දි කිහි. ඔබ වහන්ස් වේද අසනු කැමැන්නා යයි අයා සියයක් විවිනා ගාරා සනරක් ගෙණ ආම් දි කිය. බෝධිසන්තයේ දූනා සතුවුව නාගෙනා අවුන් අසන්නෙම්. තොස් උකටලි නොව සිටුව දි කියා අසවල් ගෙය මේ බමුණාට නවානැන් බින් වැටුප් සලසා දෙව දි ආස් කරවා උයනාට ගොස් ආරක්ෂා තබා වහන් ආහරණ වූද රුවු බහවා සඳහන් පුණු ආදිය උලන ලද ගිරිර ඇතිව මහුල් පොකුණට සහපිටිවරින් බිඟ නහා ගොඩ නැහි දිය සත්වෙන් සිටියාපු ය. පෝරිසාදයා

දැන් රජු හෙත්හට නිසි එවලාවයයි කළුව පෙරලුමින් මේ පෝරිසාදයා ලෙල් සි ඉදිරියට පැන්නන් ය. ඒ ගබඳය අයා ඇතරුවේ ඇතු පිටින් වැටුණාහ. බල යෙහෙන දුරින් ම පලා ගියේ ය. පලා තො ගියු තවන්ගේ ආපුධ දමා ගොන්නාහ. පෝරිසාදයා රජාතන් කරවීම හිටුවා ගෙන අවලෙඳාස් රියන් පවුරු පැන ඉදිරියට හැටුවන මදමන් ඇතුන් කුඩින් ගෙන හෙලමින් අපුන් පිටින් ගෙන හෙලමින් රජයන් රිය නිසින් ගෙන හෙලමින් බෙරයක් මෙන් මෙහයෙන් තුන් යොදාන් මග ගොස් ලුහුබලද එන කිසිවකු නො දක යෙරින් යෙමින් යන්නන් ය. එකල්ඩි බොධිසන්චියන් වහන්තයේග් හිසකොස් වලින් දිය බිජු පෝරිසාදයාගේ පිටේ වැටුන් ය. බොධිසන්චියෝ ගඩිනි සි සිහා පුනයෝම රේජුරුවේ ද උරණ ගඩින් බියපන් ව ගඩින්නා මම කිවමක් දු සි කිය. බොධිසන්චියෝ මම උරණයට යොක් කිරීම වාපුයක් වන් නො කරමි. ගැඹුමින් සෙසේ එව ද? එහකුද වුවන් මම බාස්මිණයකුට යන්කාර කොට කාඟුප වුදුරජාතන් වහන්සේ දෙපු සියයක් වටිහා ගාරා අසන්නාට එම සි කිමි. ඒ වටනයට කැළලක් එවඟ් යයි යොක් නරමි සි කිහි. ඉදින් මා මූදන්නන් නම් ඒ ගාරා අසා ඔහුට සන්කාර කොට නැවත එන්නමි. එය මම නො අදහමි. මාගෙන් බොධි නැවත මා සම්පයට එන්නේ යයි මම නො ඩිතමි. යහා පෝරිසාදය, මා භා එකම ගිල්ප ආලාවෙහි ගිල්ප ඉගෙන පිටිනය නියාවන් බොරුවික් නො කියන බව නො අදහන්නාහි ද? නැවත එන්හෙමි සි මම දිවුරා කියමි.

මෙසේ බොධිසන්චියෝ කි කල්ඩි මේ පුනයෝම රේජුරුවේ රජුන් විසින් තො කළමනා දිවිරිම ද කොරෙනි. නො මුළුනාපු ද මාගෙන් නො මිලදන්නාපු යයි මුද ගැරියේ ය. බොධිසන්චියෝ රාපු ගෙන මිදුනු යද මෙන් වහා ම නගරයට පැමිණියහ. බල යෙහෙන ද පුනයෝම පණ්ඩිනයන් වහන්සේ පෝරිසාදයා දමිනය කොට එන්නාහ සි පිට තුවර ර සිටියේ ය. බොධිසන්චියන් කුරදීම එන්නවුන් දක පෙර ගමන් කොට වැද පිළියදර කරා කොට බොධියන්චියන් ඇත් කද පිට නාවා තුවරට කැද්වා ගෙන ගියේ සි. එන්වහන්සේ දක දියලු තුවර වැස්සේ පත්වු වු හ. බොධිසන්චියෝ අහම් අයනු කැමැත්තනන් මුවියන් සම්පයට වන් නො පැමින තමන් ගේ මාලිගාවට ගොස් බමුණා ගෙන්වා ඕහිට මහන් සන්කාර

සම්බා කොට පහත් අපුහක හිද් බණ කියන්නට කිහි. බැවුනු නෙමට පුවිද ගල්වා ඇත එරිසිදු කොට පූඩ්‍රේයන් පොන දැනීන් පිටතට ගෙන ගාරා මෙමස් කියවන්නට පටන් ගත.

සකිඳව පුනරසාම—යැනි ගොනි සමාගමෝ,
සානා යචනි පාලුනි—නා සබනි බහු සඩාමෝ,
සබහිරව යමායල්—සබනි තුන්බෙර සන්පව්.
සතා යච්චිමඟ්ජාය—සෙයෙකා ගොනි න පාමියා.

පේන්නි වේ රාජරට, පුවින්තා
අඋරා සරිරමිලි ජර. උපනි
සත්ස්ව ධම්මා න ජර. උපනි
සන්නා ගවේ සබනි පවෙදුන්නි.

නහස්ව දුර පය්මි ව දුර
පාර. සම්දේස්ය තදු දුර
තනා ගවේ දුරතර. වදන්නි
සත්ස්ව ධම්මා අසත්ස්ව රාජ.

මේ ගාරා අයා මාගේ ආපසු පැමිණීම සථානය දි සිනා මේ ගාරා සවිභා භාමින වෙයි. මොවුන්ගේ අය මිල කළ නො භැකි ය. මුළු සක්වල බිජිලාව නෙක් රුනින් පුරා දුන්නාන් මද ය. මාගේ තුන් සියයක් යොඳන් තුරුරට සන්යෝජන් ඉදිපන් තුවර සගින රාජ්‍යය දදන්නාට සම්ඛ්‍යා වෙමි. එහකුද වුවන් මේ බැවුනු රාජ්‍යය සරන්නාට තරම් වාසනා ගුණ අන්තෙක් නො වේ යයි සිනා ආවායීය, ඇනෙක් රජ දරුවන්ට මේ ගාරා දෙයා කුම්ක් ලබා ගන්නේ දැ විවාහය. මහ රජාණන් වහාග්‍ර, එක එක ගාරාවට සියයක් සියයක් ලදීමි. ආවායීය, නො ගෙන තැයිරන බැවුවල අයය නො අන්තනානි. මේ ගාරා සියයක් නොව දහක් අගන් ය. එ හෙයින් වහා ම සාර දහයක් ගණුව දි රන් සාර දහසක් ද සැප යානාවක් ද මහන් සක්කාර සම්බා ද කොට බහු පිටන් කරවා මෙමියන්ට වැදු පෙරිසාදායා වෙන යලේ දි කිහි. ප්‍රායාජෙනි, මේ කුමක් කියන්නාපු ද? සිවුරහ සඟනාහ ගෙන ගොය් පෙරිසාදායා ගනීමු. සෙයාරා සමේරයට නො යවුය දි යාවස්සා කළාපු ය. ප්‍රතිජ්‍යා සත්‍යය කිරීම සාධින්ගේ සිරිනානි. ඒ නොමේ මාගේ විවාය

ආදහා මා මුද හැටියේ ය. එසේ හෙයින් යන්නෙම් දී ව්‍යුහයන් වැද තසුපු ජනයාට ද අනුගායනා කොට හැම දෙනා අධිකීන් සිටිය දී පෙශීරියාදය සම්පූර්ණ යියහ. බෝධියන්ත්වයන් වහන්සේගේ පිපුණු වියුමික් බලු මුඩ සේවාව දැක මෝහට ලරනා නියෙක් නැතැ. එම් කුමිනා ආනුභාවයක් ගෝ හෝ මල ද කාරණය දැනා නිර්ජය වෙමි දී සින්නා ඒ කරුණ විවාල් ය. බෝධියන්ත්වයා සනාරහ ගාරා ඇයිමෙන් නිර්ජය වුයෙම් දී කිහි. පෙශීරියාදයා ද ඒ ගාරාවන් ඇයිමෙට බෝධියන්ත්වයන් යාච්ඡා ලකාල් ය. නා වැනි පාපයකුට මේ ගාරා කියම් දැයි අනිගින් නිග්‍රහ කොට නැවතන නැවතන් යාච්ඡා කරන ලද ගෙයින් බෝධියන්ත්වයා සනාරහ ගාරා පෙශීරියාදයාට කිහි. ඒ ඇයිමෙන් පෙශීරියාදයා ගෝ ගරිරය පස් ව්‍යුහක් පිනියෙන් පිංුණ් ය. යහා පූනාසේට රෝපුංචුවිනි. දිය පූනා දුයක් මෙනා දකිලි. එක එක ගාරාවකට එක එක වරයක් ගෙමි දී කිය. තොට් තම්ට ගිනයක් නො දත්තෙනි. අනුත්ව කටවම නම් වරයක් කරන්නෙහි ද දී නිජා කොට නැවතන් යාච්ඡා කරන ලද්දු මේ විර සහර ගන්හ. “මම බොහෝ කාලයක් නිරෝගි වූ නා දක්නෙම්” බෝධියන්ත්වයන් වහන්සේ උපායකි අක්ප බැවින් දිගු බොහෝ කාලයක් ජීවිතව්‍ය දැකිලි යන කරුණෙන් තමන් වහන්සේ ගෝ ජීවිතය ඉල්දුග. දියකට අධික රුපුන් ගෝ ජීවිත දෙව දී දෙවනි විරය ද. ඔවුන් සියරට ප්‍රාතිභාවිලු තුන්වන වරය ද දැන්නේ ය. මෙහි මස් කුමෙන් මෙන්මිමෙම සනාර වන වරය ඉල්දු කළ එය මෙනා-සුනු කැමැත්තෙන් අන් වරයක් දැමි දී කිය. බෝධියන්ත්වයා නැවතන නිජා කොට එ වරය ද ගන්හ.

බෝධියන්ත්වයා පෙශීරියාදයා ලබා දියදු රුපුන් මුදවා බැඳි-මෙන් එම වන සත්‍ය ක්‍රියාවන් සූව කොට කිප ද්‍රවයක් එහි ම විය නො බිඳෙන ලිඛි ධීමිය අතින් කරවා ඔවුන් යම්ග බරණයේ නුවරට ගියහ. එහි දී පෙශීරියාදයා රාජ්‍යයෙහි පිහිටුවා, අන් රුපුන් ද තම තමන් ගෝ පටට ම යැවුහ. එයින් වදුග්‍රහ.

සව්වවාවං අනුරක්ඛන්නො—වලිනු, මම ජීවිත.

මොවයි. එක සත්‍ය බන්තියය—පරමන්ප සව්ව පාරම්.

(වාච් ජීවිතය පරිනාභ කොට සනාර වවනය රක්ෂා කොට ඩියෙයක් ක්ෂේත්‍රයෙන් මිශ්‍රිතයෙම්. මෙය මාගේ පරමාත්මේ සත්‍ය පාරමිනාව යි).

බෝධියන්හියන් වහන්සේ නමන් වහන්සේගේ තුවරට ගොස් තුවර දැන්ගල් සභය සොට මහ දහන් දී යිල් රෙක ආයු කෙළවර දෙවලාව උපන්හ.

එ සමයෙහි පෝරියාදයෝ දහන් අංගුල්මාල සුවිරයෝ ය. භාජු මාග්මිනයෝ ආනඇ සුවිරයෝ ය. කාලයන්ලේ ඇමුණියා යැරියුන් තෙරණුවෝ ය. රුක් දේවතාවා මහ කුපුජ් තෙරණුවෝ ය. රජු පිටිය් මුදු පිටිය ය. මටියෝ පුදෙලුව්න් මහරජ කුලය ය. සුනායෝම රේජුරුවෝ මුදු වූ මම ම යයි විදුල සේක.

අධිව්‍යාන පාර්මිනාව

මූශපක්ෂ ජාත්‍යය

නව ද, මුදුරුත්‍යාගන් වහන්සේ සුවින් තුවර ජේනවිනාරුවයෙහි වැඩ වයන සේක් මේ ජාත්‍යය විදුල සේක.

යටගිය අවස බරණුසේ තුවර කැඩ රේජුරුවෝ රජ කරන්නාය. ඒ රේජුරුවන්ට සොම්පාය් දැනයක් නිසේය්වරු වූහ. ඔවුන්ගෙන් කිසිවක් ප්‍රානකු හෝ දුවක නො ලබනි. තුවර වැයියෝ රයි ව අපග් රේජුරුවන්ගේ පරම්පරාව නයින්ගන් යයි සොලාහල කළහ. රේජුරුවෝ සොඳුවය් දැනයක් නිසේය්වරුන්ට ප්‍රානකු පනතු දි අනු කළහ. එහෙන් ම්‍යා ලැබුහ. අඟ මෙහෙයියට ද පුවුයකු පතන්නට කිහි. ඔ නොමේ ගිල සම්පන්න ය. එහෙයින් පෙහෙවය් සලාදන් ව මම නො කැඩිනු යිල් ඇන්තෙම නම් ඒ සත්‍යයෙන් පුවුයක් ලැබිවා දි ප්‍රාස්ථ්‍යා කළා. ඒ නිසොවුන් ගේ ගිල නොජයින් ගත්‍යා ගේ පාශ්චිකම්බල ගෙළාසනය උණු විය. ගත්‍යා මේයි මෙනිස් ලොට බෙන්නාහු ඒ දේවිය දැක ඇට සුයුෂු ප්‍රානකු සොයන්නාහු බෝධියන්හියන් වහන්සේ තාවතියා දෙවලාවින් වූන ව දීව්‍ය ලෝකයෙහි උපදිනු කැමති ව පිටින බව දැක උන්වහන්සේ වෙන පැමිණ මේනිස් ලොට උපන් කළේ ඒ පාර්ලිනා පුරන්නට ද අවකාශ ලැබෙන්නෙන් ය. මහ ජනයාට ද අභිවාචියක් වන්නේ දි කියා ඒ දේවිය ගේ කුය උපදින්නට ආරාධනය කළහ.

බෝධියන්ත්වයන් වහන්සේ ද යහපතැ යි ගිවිය ඒ දේවිය ගේ
 කුය පිළිසිද ගන්හ. අනා දේවතාවෝ පන්සියයක් දෙන ද ආසු
 පරිගිලෙන් එ දින ම පන්සියයක් අමාත්‍ය ගාහයන්හි පිළිසිද ගන්හ.
 දේවිය ගැජ් පිහිටි බව රජපුරුවන්ට කිවා. රජපුරුවෝ ගැජ් පෙළුහර
 දැන්හ. දය මස් ඇවුමෙන් ධිනු පුණු ලක්පත යම්පතන්න පුතාකු
 වියුවා. එ ද්‍රව්‍ය ම අමාත්‍ය ගැවල්වල ද පුළුයා උපන්හ. මේ පුවන්
 දැක අයා මාග් පුළුයා ගේ පිරිවරය යි පන්සියයක් අරුවන්ට
 පන්සියයක් කිරී මුවුරු ද කුමාර පළදානා ද යැවුහ. බෝධියන්ත්ව-
 යන් වහන්සේ ඉතා දික් හොඳු ඉතා සොට හොඳු සියලු දැයින්
 නොර සිවසැටක් කිරී මුවන් තබා මහන් සත්කාර සොට වින්දා
 දේවියට ද වරයක් දැන්හ. එ නොමත් වරය පසු ව ගනිමි යි තැකුහ.
 බෝධියන්ත්වයෝ මහන් සිරියෙන් වැඩෙනි. එක් මස් අරුවා
 සරසා රජ් සම්පයට ගැණුහ. රජපුරුවෝ පිය පුළුයා උකුදලහි
 තබා පුරනල් කරලේන් සිටියහ. එ කල්හි සොරු සහර දෙනෙකු
 ගෙණාහ. රජපුරුවෝ ඔවුන් ගෙන් එකකුට කටු කසයෙන් අභයක්
 පාර දෙව යි කිහ. එකකු ගැකිල්ලන් බැඳ දහ ගෙයි ලව යි කිහ.
 එකකුට ගැනීන් පහර දෙව යි කිහ. පියා ගේ කරාව අයා බෝධි-
 යන්ත්වයෝ මාග් පියා රාජ්‍ය නියා නාරකයෙහි උපද්‍වන කම්
 කොරයි සිතුහ. දෙවන ද යරසන ලද සිරි යහනෙහි යේයන යට
 යහනය කරවුහ. බෝධියන්ත්වයෝ මදක් නිදි ගෙන පිබිද මහන් සිරි
 විහිටිය දුවහ. පියෙනින් ම යෝගියට පැමිණි උන්වහන්සේට
 මහන් ගයක් උපන. සොන්හක සිට මෙහි පැමිණියෙම මෙහ්මේ යි
 සින්න්නේ පෙර විෂු කද සිලිවෙල දක්නා තුවහින් දෙව ලෙව
 සිට ආ බව දුවහ. ඉන් ප්‍රථි ආන්ලයහි උයයද තිරයෙහි පැයුණු
 බව ද, එයින් පෙර ආන්මයහි එ රජ ගෙයි ඉමිද විසි අවුරුද්දක්
 රජය කළ බව ද දුවහ. විසි අවුරුද්දක් රජය සොට අසු අභයක්
 අවුරුදු තිරයෙහි පැයුණාමේ. නැවත ද මේ යොර ගෙයි ම උපන්මේ.
 මාග් පියා කම් ගැන. මෙයින් මිලදන්නේ කොයේ දැ යි සින්න්
 භාව්‍ය. එ කළ එක් පෙර නෑ වූ දෙව දුවන් තෙමිය කුමාරයෙනි,
 බිඟ නො විනු මැනවි. ගොට්ටිකු මෙන් ද, බිහිරකු මෙන් ද.
 පිළකු මෙන් ද ඉටා සිවුනු මැනවි. එ කළ මින් මිලදන්නේ යයි
 කිවා. එ අයා බෝධියන්ත්වයෝ එ ඉන් දනා අවල වගයෙන්
 අධිව්‍යාන කළහ. වෙශය උද්වතා දුව අවවාද දැනායෙහි සිට

පළන් අවුරුදුලද් පටන් ගොඩ නිශිර පිව වශයෙන් දක්වන කළේ
ගොඩන් ගේ භූ කෙළ වර මෙසේ නො වෙයි. නිශිරන් ගේ කන්
මෙසේ නො වෙයි. පිළිවන් ගේ අන් පා මෙසේ නො වෙයි.
එ ගෙයින් විවිධන්හෙමු යයි පළමුවෙන් කිරෙන් විමුහ. මූල්
ද්‍රව්‍යයෙහි ම කිරී නො දෙන්නාය. බෝධියන්තියෝ ද කිරී නැති ව
වියලි ගියන් කිරට නාඩති. මුළු නිසුම් මාගේ ප්‍රත්‍යා බඩා යයින්
යයේ කිරීදැවුහ. මෙයේ අවුරුදුදක් විමාය කිසි උදාරක් නො දුටුවාය.
දැන් පසු දරුවේ කැඳුම් ප්‍රිය කෙරෙනි. පලවැල ප්‍රිය කෙරෙනි.
කෙලි බඩු ප්‍රිය කෙරෙනි. බොජන් ප්‍රිය කෙරෙනි ද එස් වයක්
විමුහ. ඉක්කිනි හින්හෙන් ද මත් අනුත්ගෙන් ද, යර්ජයන්-
ගෙන් ද, කඩු ගන් පුරුජයන්ගෙන් ද, නාත්‍යයන් ද, එක පැහැර
මෙර ගැස්වීමෙන් ද, ආලෝකයන් ද, සියලු ගරීරයෙහි පැණි ත්‍රිවර,
මැස්සන් උවා කැටුමෙන් ද, අසුවියෙහි ම ඉත්නාට හැරීමෙන් ද,
නින්දා ආනුෂායයන් ද, උප්පයන් ද ද මෙහෙක් කරුණෙන්
විමුහන්නාපු . අනරක් නුදුවහ. මෙසේ පයලායේ වසක් විමාය
සෞඛ්‍යායේ වය කාලයෙහි උතුම් රුපයන් පුළු විලාය සම්පන්න
ස්ථ්‍රීපු උන්වහන්සේගේ ගරීර සුපර්ණය නො ලබන්නාපු මුළුප්‍රායෙක්
නො වන්නේ ය. යක්ෂයෙකු ද බැහැර ගියහ. ඉක්කිනි මුළු පිය
දෙදෙන ද නොයෙක් පරිදුදෙන් යාච්ඡා කළහ. එහන් අධිවිධාන
නො නින්දා. එයින් විදුලි—

මානා පිතා න මේ දෙස්සා—නාමි මේ දෙස්සා. මහා යස-
සත්‍යාශ්‍යාශ්‍යානා. ප්‍රිය. මයි—ගස්මා, වනමධිවියනි.

(මට මුළු ප්‍රිය දෙදෙන අප්‍රිය නො වෙති. මහන් යසය ද අප්‍රිය
නො වෙයි. ස්ථිජ්‍යා ඇඟාය මට ප්‍රිය ය. මෙසේ ගෙයින් ව්‍යාය
අධිවිධාන කෙලුම්).

රජ්‍යාලුව් මේ බිඳු කාලක්‍රීති පුරුජයකු ගෙවී වයන
කළුහි, පිළිනයට හෝ රාජ්‍යයට හෝ මෙළෙසියට හෝ අන්තරාය
වන්නේ ය' ද ලක්ජන පාදකයන් වියින් කියන ලද්දයේ ය. එපන්
දින ඔබට දෙමනය වන බැවින් නො කියන ලද්දයේ ය' ද අමාත්‍යයන්
වියින් කියන ලද්ද ආයා මේ කුමරු ඇව්‍යාල් ර්වයෙහි හිඳුවා ප්‍රාවිත

දෙපින් බැහැර ශොට අවශ්‍යාතොලනි වල දමචු සි අනු කළහ. බෝධිසත්ත්වයෝ මාගේ වෙනතෙහි පිරිනේ ය සි අනීගධින් සඟවූ වූහ.

වත්දා දේවිය බෝධිසත්ත්වයන් වල දමන්නට අනු කළ බැවි අයා රෑශ්‍රුරුවන් කර එලුම බිඛ එහන්සේ මට වරයක් දැන්හ. එය අද ගැනීමේ. මාගේ පුෂ්‍රයාට රාජ්‍යය දෙනු මිශ්‍රව්‍ය සි කිහ. තිගේ පුෂ්‍රයා කාලකෘෂ්‍යීයක එ ගැයින් නො දෙමි. ප්‍රවිතාන්හාය දක්වා නො අදා සහ යන් වසකට ආ වැඩාව සි අනුක්‍රමයන් යාච්‍යා ශොට සහ් අවශ්‍යකට ඉල්ලා ගෙනු මාගේ තුම්පාරයන් ගේ රාජ්‍යය සි යැරදු ඇත් නාද මිනුසෙහි තබා තුවර පුද්ධ්‍යීමිණා කරවා එද මුළු යම් යාච්‍යා කළා. එ දමස වි යාච්‍යා ශොටන් අධිවිත්‍යා බිඳුවන්නට නො ගැනී විය. සම්බිජි ද ඇතැඹු රාජ්‍යායීයා ගෙන්වා සහව උදා අවමහුල් රටෙයන් කුම්පාරයා තුවින් බැහැර ශොට වල දමචු සි විය. මට ගේ උග්‍රාලුන්නට පෙන් විය.

උදායන ම වියදුරා රථය ගෙනවුන් අදරකඩ තබා සිටි යහන් ගෙඩාවට පැවිණ දේවින් වහන්ස, නො කිපපනු මිහාවි. මට රෑශ්‍රුරුවන්වහන්සේගේ අනුය සි පුෂ්‍රයා වැළඳ ගෙනු සිටි දේවිය පිටි අතින් පහගෙකාට කුම්පාරයා ගෙනු ප්‍රායාදයන් බිඳුයේ ය. මට ප්‍රායාද තැලයනි ම මූලා, මට ට දක දැක කරා කරන්නට කැලීන මූලාග්‍රා ද ලයාලුස් වයක් ගත් දැක් තිරේකී වන බැවින් නිශ්චිද ඇඟ. වියදුරා කුම්පාරයා දේවිනාභාග්‍රාවයන් තුන් ලයාදහන් හෙතු ගොයේ එහා ලැහැරික් සම්පූද්‍යා රථය නාවනා උදාල්ලක් ගෙනු වලක් කිහින්නට පවත් ගන්නේය. බෝධිසත්ත්වයෝ “මම වැයට කිරීමට කාලය” සි රථයන් බැය ගැටි බලය පරික්පා ගොට තමා සැරුණයනු කැලීන්හෙන් සිවියහ. ගහුණය් විශ්වක්‍රාමීයා එවා දේව විනින් අලඩිකාර කරවුහ. උන්වහන්සේ දේවියකු සයයින් වියදුරා වල යාරුණ තැහැව ගොයේ වියදුරා සම්ග කරා ශොට ආහරණයිද ද දි එය රජු වෙන යැවුහ. මහා සන්තත්වයෝ ශිවවන්ට පිටිය පැවිදී වූහ. කඩ රෑශ්‍රුරුවේ ද වියදුරා විසින් දක්වන උදා මාගේයන් අසපුවට ගොයේ බෝධිසත්ත්වයන්ට රාජ්‍යයන් පැවරුහ. බෝධි-සත්ත්වයන් විසින් දෙපු බණ අයා ගෙනෙමම ද පැවිදිවනු කැලීනි එ

අමාත්‍යාංශන්ගෙන් ද, අන්ත්‍යාපුර ජනයාගෙන් ද විවාල්‍යේ ය. සිදු ද පැවිදිවූ රිසිවූ. නුවර බෝර හසුරුවා සියල්ලා ගෝධියන්වියන් ලෙන පැවිදිව බෝන භාවනා කොට බෙඩිලාව උපන්හ.

එ කළ වියදුරු සැරියුණ් ගෙරුන් වහන්සේ වූහ. මධුපිය දෙපදා මහාරාජ කුලයා ය. පිටිය පුදු පිටිය ය. නොමිය කුමාරයා සරිඳුයන් වහන්සේ ය.

මෙමත් පාරමිතාව

මහා සිලව ජාතකය

නවද බුදුරජානන් වහන්සේ සැවීන් නුවර දදවිරත එවෙනු දී. මේ ජාතකය විදුල සේකා.

යට ගිය ද්‍රව්‍ය බරණයේ නුවර මුළුලද්‍රන්ත නම් රජ්පුරු කොහොක් රාජ්‍ය කරන්නාය. එ සම්බෘති පුරණ ලද ගෝධියම්හාර ඇති අප මිහ ගෝධිනාගෙන් ඒ රජ්පුරුවන් ගෙ අඟ මෙහසුන් ගියවුන් කුස පිළිසිද ගන්තු ය. ඒ ගෝධියන්වියන්ට සිලව කුමාරයා ය යේ නම් නැඳු ඩ. කුමර නෙමේ යොලාස් හැලිවිදී වයසේ දී ම සිල්පයෙහි කෙළ පැලින මැන භාගයෙහි පියානන් ගේ ඇවුමෙන් රාජ්‍යයයෙහි පිහිටා මහා සිලව රජ්පුරුවට් යේ ප්‍රසිඩ් දිඟ. ඒ රජ්පුරුවට් ධර්මිත්සේයා ය. ධර්මිත්සේ රාජ්‍යය කොරෝනි. දන් ගල් කරවා දුරි එහි යාචකයන්ට දන් දෙනි. සිරන්හරයෙහි ප්‍රභාසිල් රභිනි. පෙළහවයේ වෙයෙනි. ස්ථාන්නි මෙමත් කරණාවන් යුත්ත ව දියදු යන්වයන් සනුවු කොරෝන් දැඟුමෙන් රාජ්‍යය කොරෝනි. එ කළ රජ්පුරුවන් ගේ එක් අමාත්‍යයයක් අන්ත්‍යාපුරයට වැදු මැන භාගයෙහි නමා කළ කාය්සීයෙන් ප්‍රසිඩ් විය. රජ්පුරුවට් තුළු ම පරික්පා කොට ගෙන ඒ අමාත්‍යය කැදාවා “නුවර පැනි නා විසින් නො කළමිනා දැයක් කරණ ලද, නො මාගේ විජිතයෙහි විසභාවට නුසුදුස්ථයෙහි යේ කියා අමුදුරුවන් සමඟ රටින් නොපු ය. ඒ අමාත්‍යය කිසි රටින් නික්ම ගොස් කොස්සාල් රජ්පුරුවන්ට සේවය කරන්නේ කුම්යෙන් රජ්පුරුවන්ට විශ්වාස විය.

හෙතෙම එක් දච්චක් රජුපුරුවන්ට කියන්නේ “රජුපුරුවන් වහන්සේ, බරණයේ නුවර රාජ්‍යය නම් නිවැසි මේ විද්‍යක් සමාන ය. රජුපුරුවන් වහන්සේ ඉනා මොලොක් යේක. සුල්ප දූ සේනා-වතින් බරණයේ නුවර රාජ්‍යය ගැර ගන්නට පිළිවන් වන්නේ ය” යි කිය. එ බස් අසු රජුපුරුවට්, “මම තෙමේ රජුපුරුවන්ගෙන් එඩු විරපුරුෂයෙක් දෝශෙන් දේ සිනා “නො විරපුරුෂයෙක් දු” යි කිවුය. “රජුපුරුවන් වහන්ස, මම විරපුරුෂයෙක් නො වෙමි. ඉදින් මාගේ බස් නො අදහන යේක් වි න්ම මහුප්‍රයන් යටා පසල් දාන්වත්වන් ගම්ක් නායාප්‍රව මැහැලි” යි කිය. රජුපුරුවට් ඒ අසා පවත් පුරුෂයන් යටා පසල් දාන්වත්වන් ගාමක විනි රඳවා කොල්ල කැවුය. රජුපුරුවට් ඒ ගම් පහරණ සෞරුන් අල්වාතාත, “දරුවෙනි, කට්ට කාරණයෙකින් ගම් පැහැරු දු” යි විවාලපු ය. “ස්වාමීනි, පෙන්වන ගන නොහි ගම් පැහැරුම්හා” යි කි කළුති මෙවන් පවත් මෙහින්දක් නො කරව යි කියා ඔවුන්ට සම්පත් දී යැවුවාපු ය.

කොටසාල් රජුපුරුවට් එ පවත් දැන නැවත මධ්‍යයේ ජන-පැයක් ද නැවත විරි මධ්‍යයේ ද කොල්ල කටා පලමු පරිදෙන් බරණයේ රජුපුරුවන් ඒ ඒ සෞරුවට සම්පත් දුන් බැඳ අසා සේනා ටාහන ගෙන බරණයේ රාජ්‍යය ගන්නට තික්වුනාපු ය. එ සමයෙහි දිලු රජුපුරුවන් ගේ මහා බල ඇති දායක් පමණ මහා සෞඛ්‍යයේ භාෂ්‍ය දෙන ම කොටසාල් රජුපුරුවට් යුතියට එති යි අසා “අපි උන් අපගේ රාජ්‍ය සිමාවට බැසේ නො දීම තා මියා පළ්වා ගණුම්හා” යි. බරණයේ රජුපුරුවන්ට දුන්වු ය. “දරුවෙනි, මා තියා අනුත්ව තියා කිරීමෙන් ප්‍රයෝගන නැත. රාජ්‍යය කුම්ති කොහොක් ගනිත්වා” යි විළකු ය. කොටසාල් රජුපුරුවට් යුතිය පිළිස භූමි එවුන්. රජුපුරුවට් ඒ අසා “මා භා කරණ යුතියෙක් නැත. රාජ්‍යය ගන්නා සේක්වා” යි පෙරලා භූමි යටා නැවතන් යුතිය පිළිස යුරුසුන අමාත්‍යයන් වළකා නුවර වාසල් දෙර හරවා අමාත්‍යයන් දායක් දෙනා භා යම්ග මූනු මහල් තලයේ සිංහාසන මින්නකයේ උන්නාපු ය. කොටසාල් රජුපුරුවට් නුවරට වන්නාපු තවත්ව යනුරු වූ එක ද යන්නවයකු නො දැක රජුපුරුවන් ගෙ මාලිගා දෙර සම්පත් ගාස් නො වියනා ලද දෙර ඇති මාලිගාවයි මත් මාලිගා ප්‍රාග්ධනයේ උන්නාපු යි නිරපරාධ මූ සිලුව් රජුපුරුවන් පමාන්තයන්

දහසක් දෙනා හා සමග අල්වා ‘මේ නැම දෙන ම පිටතල හයා බැඳ ඇමු සොජානාට ගෙණ ගොස් කරවටක් පමණ විළ කැණ එකකුන් අතක් ඔයෝවන්නාටන් නො භැකි පරිද්දෙන් පස් ලා විළලා ලව. රාජීයෙහි සිවල්පු අවුන් මොවුන්ට කළමනා දෙය කරන්නාස් එව ද්’ යි ක්වු ය. මනුශ්‍යයෝ සනුරු රෑපුරුවන් හි සැරියේ ම කළහ. සිලව රෑපුරුවේ අමාත්‍යයන් බණවා, “සනුරු රෑපුරුවන් තකරෙහි කොපයක් නො කොට මෙවුත් කරව්” යි අවවාද කළේ ය. මධ්‍යම රාජීයෙහි මනුශ්‍ය මාංශ කමහ යි කැනැහිල්පු ආචාර්‍ය ය. රෑපුරුවන් හා අමාත්‍යයන් ඔවුන් දැක එක පැහැර භඩ ගැසු ය. කැනැහිල්පු හඳින් පලා ගිලය් ය.

බහු පය්දයෙහි එන කොජෙකුන් නො දක නැවත ආපසු ගියෝ ය. මොහපයෝන් පලමු පරිද්දෙන් ම භඩ ගැසුහ. මෙයෙන් තුන් වාරයක් පලා ගොස් සනර වන වාරයෙහි හඩ ගසදැදීන් පලා නො ගොස් ප්‍රධාන කැනැහිලා රෑපුරුවන් කරා ගියෝ ය. යොසෝ සෙසු ආචාර්‍යයන් සම්පයට ගියෝ ය. උපායකි දක්ෂ වූ රෑපුරුවේ ඔහු තමන් සම්පයට එන නියාව දැන කර දිසවා ඔහු සටි උරු බිහුගෙන් කළේහි නිකවින් තර කොට ගන්තු ය. ඇත් බල ඇති රෑපුරුවන් විසින් තරකාට මිරිකා ගන්නා ලද කැනැහිලා මහ හඩින් ගැසුයේ ය. යොසු කැනැහිල්පු හඳින් පලා ගියෝ ය. රෑපුරුවන් නිකවින් ගන්නා ලද කැනැහිලා ඇත මැත ගැසෙන්නාට වන් කළේහි පස් සිලිලව ගියෝ ය. කැනැහිලාන් මරණ හඳින් සනර කකුලෙන් පස් පසුරු ගා ඉවන් කොමල් ය. රෑපුරුවේ පස් සිලිල වූ නියාව දැන කැනැහිලා හැර බිනිනොට කරකැවී ද පිටව නැමි දත් ඔසවා මුවහිට එල්බ වන් වැඩින් උඩ නැඟී සිට අමාත්‍යයන් හැම දෙන ම ගොඩ නාගා අමාත්‍යයන් විසින් පිටිවරණ ලද්ව අමු සොජානාහි දිවියාජු ය.

එ සමයෙහි ඇමු සොජානාහි දුම් මළ පිනියක් බෙද ගත නො භැකි වූ යක්පයන් දෙදෙනාකු “සිලව රෑපුරුවන් වහන්සේ ධර්මිත්තය යොකු” යි දැන රෑපුරුවන් සම්පයට ගෙණ ගොස් අපට මෙය බෙද දැන මැනවු යි කිහි. “පින්වන් වූ යක්පයනි !” මම නොපට මේ මේනිය බෙද දෙමි. මම සිරසුදු කො මෙව් අමාත්‍යයන් ස්ථානයේ කිහි. යක්පයෝ සනුරු රෑපුරුවන්ට ව්‍යුත් පුවද කැවු

පැන් භා සහ භා සිටි දා ගද කරඩුවක් ද තමන් ගේ ආභ්‍යාචාවියන් ගෙනවුත් දුන්හේ. දිය නා සහ ගැඳ පුවද විලවුන් ගල්වා සිටී රෝපුරු-වන් සය ඇති බැවි දැන් වූ කල්හි සංඛරු රෝපුරුවන්ට පිස තුළු තොයෙක් අගු රසයෙන් පුන් ගෝරාය ගෙනවුත් දුන්හේ. ගෝරාය අභ්‍යාචාව නොව නොව යතුරු රෝපුරුවන් ගේ මහුල් කඩුම් ගෙනවා යි සියා ගෙන්වා ගෙන රෝපුරුවෝ මිනිය දෙකක් නොව පලා යක්පැවින්ට බෙද දුන්හේ. ඉක්නින්තොන් යක්පයෝ මනුප්‍රස මාංශ අභ්‍යාචාව නොව යතුවුව රෝපුරුවන් ලු යහන් ගබඩාවකි ද අමාන්‍යයන් තම තමන් ගේ ගෙයි ද ගෙන ගෝයේ සිටුවා දුහ. එ සමයෙහි රෝපුරුවෝ ලු යහන් ගෙන්තාව් ගෝ ගබඩාවේ වැදගේව නිජ්‍යනා වූ යතුරු රෝපුරුවන් ගේ බඩව කඩු පතින් ගැසු ය. එ රෝපුරුවෝ භයින් මුස් මිනිද සිලව රෝපුරුවන් ගැදින යහනින් නැහි, “මහ රෝපුරුවෙනි, තෙපි මෙබඳ වූ රාජ්‍යායයි ගන්නා ලද රෙකවල් ඇති මේ යහන් මත්තට කෙයේ නම් අවිද” යි කි කල්හි සිලව රෝපුරුවෝ තමන් ආ යුවිය විස්තර නොව කිවාපු ය. එ බිජ ඇපු යතුරු රෝපුරුවෝ, “මහ රෝපුරුවෙනි, මට ලෙනුප්‍රස සිටින් තොප ගේ ගුණය නො දන්මේ. අපුන් ඇග ලල් වයි කන්නා වූ වෙශඩ පරුප වූ යක්පයන් විසින් තොප ගේ ගුණ දන්නා ලද; රෝපුරුවෙනි, දන් මට මේ බදු සිල දූනුයන් පුන් තොප කෙරෙහි දොහ ගො කරලි” යි කඩුව ගෙන යප්ප නොව රෝපුරුවන් ක්පමා කරවා මග යානේ සහපවා තුමු කුඩා යහනෙක වැද හෙව පාන් වූ කළ සියලු සේනාව රේකරවා සිලව රෝපුරුවන් ගුණ සියා නැවත ක්පමා කරවා රාජ්‍යය පාවා දී “මත්තා පටන් මා ගන් රෙකවලින් රාජ්‍ය ලු අභ්‍යාචාව කළ ලැබුවේ” යි කියා කේළුම් කි තැනැත්තහුට රාජ්‍යාදා නොව සේනා වාහන ගෙන සිය රටට ම ගියෝ ය.

සිලව මහ රෝපුරුවෝන් සවිජරණයන් සැරසි තමන් ගේ සම්පත්තිය බලා මේ බදු සම්පත්තියන් අමාන්‍යයන් දහසක් දැනා ගේ මිවින ප්‍රතිලාභයන් මාගේ වියසි බලයන් ම සිඩ විය. ඒකාප්තායෙන් ප්‍රාන්තිනා කළ වස්තුවෙහි අලය ගො හැර වියසිය කටුන්නේ ය” යි සිනා එ මග බෝජනාගෙන් “පින්වත්ති, සිල්වතුන් ගේ වියසියෙහි විපාක නම මෙයේ සමාඩ වන්නේ ය” යි උදාන් අනා දිවි පමණින් තුසල් නොව කම් වූ පරිදිදැන් විය. පරුලාව ශියා යි වදාරා වනුස්සාය ප්‍රකාශ කළ සේක.

එ. සමයෙහි දුෂ්චර වූ අමාත්‍යයා නම් දැන් ඔද්වදක්ත සුවිර යෝගය. දායක් අමාත්‍යයෝග් නම් වුදු පිරිස ය. මහා සිලව රජපුරුවේ නම් වුදු වූ මේ යයි නමන් වහන්සේ දක්වා වදුල සේක.

ලිපේක්ෂා පාර්මීතාව

ලොමජංස ජාත්‍යකය

නව ද එක් සමයෙක්හි නිලඳුගුරු වුදු රජාණන් වහන්සේ ඩිඟලා මිහ තුවර නිසා පාටිකාරාම වෙළඳවරහි වැඩ වයන සේක් මේ ජාත්‍යකය වුදුල සේක.

යට ගිය දවස පුරුණ ලද පාර්මීතා ධ්‍යාමන් ඇති එහ බොසනාණ් හා වුදු සයේනන් පිටත් බාහිර ගාසනයෙක්හි තපස් රක්ෂා කෙරලමි” සේ ආලේවක ප්‍රවුත්‍යාවන් පැවිදී ව අමවලක පරිග්‍රාහක ව තපස් රක්ෂා නරන්නාඟු ය. ගරිරයෙන් රැස් දැලී උපුලන්නාහ. තනි ව වාසය නරන්නාහ. මිනිසුන් දැක ගයපත් ව මුවන් පරිද්දෙන් වනයට වදානාහ. මිල වුදු ආදි මහා එකාන හෝතනයෙන් සතුවූ වන්නාහ. මා ප්‍රථාව තපස් රක්ෂා කරණ පිළිය මෙහ වනයෙහි පුද්‍යකාලාව වාසය කරන්නාහ. බොල් පිළි බාහා සමයෙහි ද අධික වූ පුළුග පවන්නා සමයෙහි ද ඉනා ඕනෑම වනයන්හි ද වන ප්‍රමද්‍යයෙන් නික් ම වනයන් පිටත්හි වාසය කොට ඉරු නැඟි කළේහි මහා වනයට වදනාඟු ය.

ඒ බොසයන්කියෝග් යම් සේ රාත්‍රියෙහි වනයන් පිටත හිද බොල් පින්නන් තෙමුණාඟු වෙද්ද, දිවා භාගයෙහි වලට වැද වන ලැහැලින් වැහෙන පිණි බිඳු වලින් තෙමන් ගරිර ඇති ව දහවල් ගරිර පිඩාවන් දක් විදිනාඟු ය. මූල්‍ය සාතුවති දහවල් වනයන් පිටත වාසය කොට රාත්‍රියෙහි වන ලැහැබට වදිනාඟු ය. ඒ බොසයන්කියෝග් යම් සේ දිවා භාගයෙහි වනයන් පිටත අවවෙහි වාසය කළාඟු ද රාත්‍රියෙහි එ පරිද්දෙන් පවන් නැති වන ලැහැබෙහි පිඩාවට පැමිණන්නාඟු ය. එ කළේහි බොසයන්කියන් ගෙ ගරිරයෙන් මූල්‍ය සාතුවති නිවාසයානයෙහි ඉදිම හේතු කොට ගෙන සේව ගෙන සේවද ජලධාරාව වැහෙන්න් ය. මේ සියල්ලට උන්-

වියන්සේ මැදහන් සේක. මිරූජාදාත්ටී ගන් බැලින් මේ බදු දුෂ්-ප්‍රතිපත්තින් බහුලාව ඉපදිමට පිළිවනැ දි සිනා පිළිවන් පුරන්නේ බොහෝ කළක් මෙසේ අවෙල ව්‍යන සමාදාය කොට ව්‍යායය කළහ. එසේ ව්‍යායය කරන්නා ව්‍ය බෝධියන්ත්වයේ ආපු කොළවර නරකමයහි උපදින්ට පුදුපු ගනි නිමින්ත දැක වෙනෙක් කල් මූල්‍යාලයේ මා විසින් කරණ ලද ව්‍යන සමාදාය ව්‍යන්හේට ගියේවනැ දි සිනා එකෙ-ණෙහි ම තමන් ගේ මිරූජාදාත්ටීය බිඳ දමා තවතියා භවනයෙහි උපන්නාපු ය.

පුසානා සෙයා කජපෙමි
ඡවමියි උපධායයා
ගොමණ්චිලා උපගන්නා
රුප දස්සන්නි නජපක්.

(ලෙනි ඇට සිස් කන්වයින් පා කන්වයින් කොට සෞඛ්‍යානෙහි සයනාය කොරමේ. ගොපලු දරුවේ එපුම විපුල රුප දක්වන්).

ඇයනා ව්‍ය බුදු රජාණන් විහන්සේ මේ ජාතක ධ්‍යාමි දේශනාව මේ පරිද්දෙන් ගෙන හැර දක්වා වදා පුළුවර සන්ධි ගළපා වදා සේක.

එ සමයහි අවෙලක ව්‍යන සමාදාය කොට එහි දෙප දැක සම්යක් ප්‍රතිපත්තියෙහි පිහිටා සවිතියෙහි උපන්නාම දැන් සවිජ් පද්‍රාජ්න ව්‍ය මත් ම වේ දැ දි තමන් වහන්සේ දක්වා වදා සේක.

බෙංඩ බම් පරීක්ෂණ පිළිබඳ නියමින පොත්

---

1. කුඩ වටිනය සම්පූර්ණ පොත : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
2. අභිඛ්‍ය ප්‍රථම භාගය : - කනිජේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
3. අභිඛ්‍ය මිනිය භාගය : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
4. අභිඛ්‍ය තානිය භාගය : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
5. අභිඛ්‍ය වතුරුප භාගය : - කනිජේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
6. ධම්මපදය මිනිය භාගය : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
7. පිරින් : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
8. ධම්මික සුතුරුය : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
9. සිගාලෝවාද සුතුරුය : - කනිජේ, ජේස්ඡේ පංක්තිවලට
10. සනිපටධාන සුතුරුය : - කනිජේ, ජේස්ඡේ පංක්තිවලට
11. ජාතක සංග්‍රහය : - කනිජේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
12. ධම්මවක්කජ්පවත්තන සුතුරුය : - ජේස්ඡේ පංක්තියට යහ බෙංඩ බාධායා විභාගයට
13. ගාසන ඉතිහාසය : - කනිජේ, ජේස්ඡේ පංක්තිවලට
14. පැමිණීමේ නාම උල්බන පොත : -

පළමු වන පංක්තියේ සිට පස්වන පංක්තිය දක්වා නියමින, දෙමු පායල : - i (1), i (2); ii (1), ii (2); iii (1), iii (2); iv (1), iv (2); v (1) v (2); යන පොත් පෙන් පෙනු සංස්කෘතික දෙපාර්තමේන්තුව මගින් නො මිලයේ සපයනු ලැබේ.

පොත් ගැනීමේ දී නියමින මිලට වඩා තො ගෙවිය යුතු හි.

එක වර්ට එක විශ්‍යයන් පොත් 12 ක් ගන්නා විට සියයට පහලපාඨක මිල අඩුකරනු ලැබේ. වි. එ. එපැල් මගින් ද පායල්වල ගුරුවරුන්ට සහ කළමනාකාර වරුන්ටත් පොත් එවිය හැකි ය. පොත් ඉල්ලුම් කරන විට කොළඹ තරුණ බෙංඩ සංගමයේ ගරු සාමාන්‍ය උක්මණ මහනාගෙන් ඉල්ලුම කළ යුතු හි.

තරුණ බෙංඩ සම්මි මුද්‍යණ්ඩය—බෙංඩල.